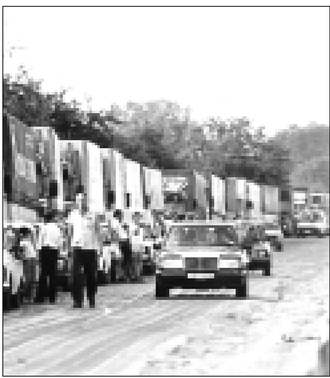
Вівторок, 11 червня 2002 року. № 104 (2855) Ціна договірна

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Цього дня

■ 1907 р. Михайло Грушевський заснував Українське наукове товариство. Вперше опубліковано зібрання творів Шевченка. ■ 1918 р. У Радянській державі вийшов декрет про організацію комітетів сільської бідноти (комбідів). ■ 1920 р. Унаслідок наступу Першої Кінної армії Будьонного українсько-польські війська відступили за Збруч. У Києві остаточно встановлено радянську владу. ■ 1942 р. СРСР і США уклали договір про взаємодопомогу в боротьбі проти гітлерівської Німеччини. ■ 1992 р. У Києві відкрито міжнародний Соломонів університет.

Де черги, там і тромби ▼ 6

Перехідний етап — Конституційна угода ▼ 8-9

Телефонуйте на радіо, співайте про «Голос»!

Читайте «Голос України» і телефонуйте на Радіо «Ера» на «Промені» в передачу «Ложа преси». Ваші відповіді на кілька запитань з публікацій «Голосу» — і ви переможець. А це означає, що наступні півроку газета надходитиме вам як приз редакції. Такий само подарунок отримаєте, і коли правильно відповісте на каверзні запитання, підготовлені журналістами «Голосу».

А для тих слухачів-читачів газети, котрі найкраще заспівають хоча б кілька рядків пісні-гімну «Голос України», ми підготували суперприз. Цього разу також — фільтр для води. Попередні виграші буде вручено переможцям у редакції «Голосу України».

Передача на хвилі другої програми Українського радіо, з 12 год. 10 хв. до 13 год. Тел. 228-50-19. Читайте «Голос», співайте про «Голос» уголос!

Передплатила і виграла

Надії Анатоліївні Березюк із Чернігова останнім часом щастить на призи від улюблених газет. Недавно вона виграла подарунок від «Черниговской недели», а також — радіоприймач виробництва «ЧеЗаРа» від «Голосу України».

— Вашу газету із задоволенням читаю вже п'ятий рік, — повідомила пенсіонерка, у минулому лікар-стоматолог. — Мене дуже влаштовує те, що в «Голосі України» можна почитати думку депутатів, заяви різних політичних сил. Та й сама по собі газета цікава.

На знімку: Надія Анатоліївна Березюк з отриманим призом.

Фото Сергія ПАВЛЕНКА.

ОФІЦІЙНО

Заява — перший крок до угоди щодо газу

Президенти України та Росії Леонід Кучма і Володимир Путін підписали в Санкт-Петербурзі заяву про стратегічне співробітництво двох країн у газовій сфері.

У документі урядам двох країн доручено в стислі терміни підготувати до підписання українсько-російську угоду про стратегічне співробітництво в газовій сфері, що передбачає, зокрема, створення на паритетних засадах консорціуму (спільного підприємства) з управління та розвитку газотранспортної системи України. Учасники консорціуму «спільно, на основі консенсусу визначать умови участі в консорціумі європейських газових компаній і запросять їх до спільної діяльності», **повідомляє «Інтерфакс-Україна»**. Угода, за прогнозами членів урядів обох країн, може бути підписана до початку серпня. А наприкінці червня плановано підписання контракту РФ з Україною на десять років про умови транзиту газу.

(Закінчення на 11-й стор.).

Привітання зі Страсбурга

Президент Парламентської асамблеї Ради Європи Пітер Шідер надіслав листа Володимиру Литвину, в якому привітав його з обранням на посаду Голови Верховної Ради. У своєму посланні пан Шідер, **повідомляє Інформаційне управління ВР**, висловив сподівання на зміцнення «надзвичайно плідного співробітництва, що встановлено між асамблеєю та українським парламентом. «Дуже активними і впливовими» охарактеризував він українську парламентську делегацію в ПАРЄ та Постійне представництво України при Раді Європи. «Я розраховую на вашу підтримку їхньої роботи», — зазначив він у листі.

Не всі комітети однаково популярні

На першій з початку роботи нової Верховної Ради погоджувальній раді керівників депутатських фракцій і голів комітетів народним депутатам запропоновано прискорити формування парламентських комітетів. Станом на 14 годину надійшло 322 заяви від народних депутатів про входження до складу комітетів. Лише від двох фракцій — БЮТ і СПУ — визначилися всі депутати. Парламентарії віддають перевагу так званим ключовим комітетам: з питань бюджету (до його складу вже висловив бажання увійти 41 депутат), з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (29 депутатів), з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій (28 депутатів), а також із питань фінансів і банківської діяльності (25 депутатів).

(Закінчення на 2-й стор.).

Гаврош... не прийшов

Фото Сергія СВЄТЛИЦЬКОГО.

Севастопольськими безпритульними призначили вихованців інтернатів та шкільних таборів. Умовно.

Фестиваль «Гаврош» для безпритульних дітей, що відбувся минулими вихідними, обіцяв бути одним із найцікавіших заходів. Обіцяв, але не став.

Безпритульні мали продемонструвати свої таланти не в звичному мистецтві жебрацтва й крадіжок, а у високохудожніших сферах. Програма фестивалю сміливо заявляла смішні й вільні від занудливо-виховного підходу конкурси: метання сигарети, перетягування ковдри на себе, молодецький і художній свист, найстаріше взуття, непереможний прожера. Місце дії — Максимова дача.

(Закінчення на 12-й стор.).

У НОМЕР

***

У десять разів більше, ніж торік, вінничани виручили коштів від продажу зерна за кордон. Найбільше його придбали покупці з Іспанії, Ізраїлю, Саудівської Аравії, Алжиру, Росії та Білорусі. Зерно становить четверту частину всього експорту області, який, порівняно з минулим роком, зріс на 37,7 відсотка.

Збільшення попиту на наше зерно за кордоном спеціалісти пояснюють насамперед його високою якістю: збіжжя врожаю 2001 року, за даними обласного управління сільського господарства і продовольства, — краще протягом останніх років за якісними параметрами, **повідомляє наш власний кореспондент Віктор СКРИПНИК.**

***

В Україні з робочим візитом перебуває Верховний комісар ОБСЄ у справах національних меншин Рольф Екеус. Мета його візиту — вивчення процесу інтеграції національних меншин. Зокрема, колишніх депортованих осіб у політичне, соціальне та економічне життя Криму.

***

Футбол. Чемпіонат світу. Група D. Чонджу. Португалія—Польща. 4:0. Голи: Паулета, 14, 65, 77, Р. Кошта, 87.

Спортивну добірку читайте на 16-й сторінці.

Збитки агрогосподарств від негоди сягатимуть 380 млн. грн.

Компроміс у двох вимірах

ПІДСУМОК ТИЖНЯ

Сталося! Великий розподіл портфелів керівників парламентських комітетів, у неминучість якого саме в п'ятницю ще зранку, здається, не вірили ні «більшовицька двійка», ні «меншовицька четвірка», здійснився після чергової, нічим не примітної перерви. З поіменними списками переможців цього затяжного виборчого марафону читачі «ГУ» вже мали можливість ознайомитися в попередньому номері. Але за скупим переліком прізвищ і посад залишилися емоції, які панували в депутатському середовищі після схвалення постанови.

Компроміс (слово це означає «згоду, порозуміння, досягнуте шляхом взаємних поступок». У політиці його часто прийнято вважати синонімом здорового глузду) начебто переміг, але навіть у багатьох переможців він не викликав ознак видимого тріумфу. Швидше, навпаки. «Втомлені, але незадоволені» члени багатьох фракцій покидали у п'ятницю сесійну залу. Очевидно, цей моральний стан найкраще пояснюють матеріальні цифри. За постанову проголосувало, наприклад, лише 89 членів «ЄУ» і аж 50 «НУ». І зовсім не брали участі в депутатському волевиявленні соціалісти та БЮТівці, що не завадило їм, до речі, погодитися з призначенням їхніх представників на керівні посади. Лідер СПУ Олександр Мороз у кулуарному коментарі журналістам висловив «окрему ухвалу»: Голова ВР поквапився поставити на голосування це питання; постанову про розподіл комітетів можна було б перенести і на вівторок, а за цей час підписати політичну угоду про створення коаліції. Водночас він вважає, що його фракція одержала оптимальне представництво в комітетах. І взагалі цей розподіл «частково забезпечив політичний баланс». Із соціалістом погоджується і рухівець Юрій Костенко, який називає розподіл комітетів «формальною ознакою стабільності парламенту». Зовсім інший погляд на «баланс» і «стабільність» у Юлії Тимошенко: лідер найстійкішої опозиції також поділилася із пресою оцінкою останньої події. За «12-бальною» системою ця оцінка вочевидь тягне на традиційну «одиницю»: Ю. Тимошенко заявила, що голосування з розподілу комітетів є «абсолютно брудним і негармонічним процесом». Мабуть, різка характеристика лідера не завадить двом керівникам комітетів від БЮТу успішно виконувати свої обов'язки...

Поінформовані джерела протягом останнього часу стверджували, що Президент був категорично проти того, щоб «найрейтинговіший» бюджетний комітет очолював представник «четвірки». Але чи то категоричність з кожним новим оголошенням перерви в сесійному засіданні вивітрювалася, чи то особа Петра Порошенка в комплекті з двома першими заступниками — представниками «ЄУ» не викликає у глави держави негативних емоцій, чи то справді всі зійшлися на компромісі... Принаймні у п'ятницю Леонід Кучма привітав парламент із завершенням «найскладнішого етапу роботи». І прозоро натякнув депутатському корпусу: далі потрібно спокійно приймати закони, необхідні для нашої країни.

Приймати потрібно, але чи вийде спокійно? Адже на порядку денному — ще один «революційний момент»: укладання угоди про спільні дії в парламенті, ініційовані, як відомо, «Нашою Україною». І хоча Голова ВР Володимир Литвин ідею з деякими застереженнями підтримує, «головне, щоб вона була матеріалізована», ця ініціатива «наших» не захоплює багатьох «єдиних» і особливо «об'єднаних» соціал-демократів (цікаво, що в цій позиції до них близька, хоч і з інших міркувань, Юлія Тимошенко, яка заявила, що не підписуватиме документ).

Як відомо, у проекті угоди йдеться про різке зменшення повноважень Президента, наприклад позбавлення глави держави права призначати і знімати з посад керівників силових міністерств. Можна пророкувати, що ця та схожі за змістом пропозиції і будуть тим каменем спотикання, про який уже сьогодні заявляють провідні політики та близькі до них політологи, коли начебто схвалюють документ у цілому, але наполягають на доопрацюванні. Одне слово, якщо все це переноситься на перспективу — для наступного президента, то розв'язок можна було б шукати вже сьогодні. Якщо мати на увазі конкретну особу, то є... готовність «укласти угоду в жорсткіші юридичні рамки».

Не секрет, що «вкладання у рамки» — дуже тривалий процес. І, напевне, за таких паралельно-перпендикулярних обставин парламентарії, які попереджають про схвалення угоди вже цього тижня, ще не відійшли від наївної хвороби безпідставного оптимізму. Або... насправді запаслися готовністю до компромісу. Між іншим, друге значення цього слова — «пристосування до обставин, пов'язане з відмовою від особистих переконань». Хто відмовлятиметься цього разу? І заради чого?

Людмила КОХАНЕЦЬ.

ФОТОФАКТ

Прем'єр-міністр України Анатолій Кінах і Надзвичайний та Повноважний посол Росії в Україні Віктор Черномирдін побували на крейсері «Украина», що його будують у Миколаєві. За словами глави Кабміну, питання добудови і подальшої експлуатації судна розв'язуватиметься на рівні керівництва двох країн.

Фото Володимира РЕПІКА (Укрінформ).

Квіти до кургану

9 червня у колишній гетьманській столиці Батурині відбулося козацьке свято. У ньому взяли участь народні депутати України Іван Плющ, Віктор Ющенко, Геннадій Удовенко, Левко Лук'яненко. Вони розповіли про останні події у Верховній Раді, загалом позитивно оцінюючи вирішення проблеми з обранням голів комітетів.

Під час свята відправлена Божественна літургія, з великим концертом у Батурині виступили учасники художньої самодіяльності Бахмацького району, хор обласної «Просвіти». Для всіх учасників свята козаки наварили кулешу. Гості та представники козацьких осередків відвідали історичні місця колишньої гетьманської столиці, поклали квіти до кургану, насипаного на честь загиблих батуринців та мазепинців.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

Не всі комітети однаково популярні

(Початок на 1-й стор.).

Водночас, як **повідомляє Інформуправління ВР,** у 12 комітетах поки що менш як по десять бажаючих у них працювати. Так, лише троє депутатів воліють стати членами Комітету з питань охорони здоров'я, материнства та дитинства, а до Комітету з питань культури і духовності та Комітету з питань європейської інтеграції — хотіли б увійти лише по два депутати.

Однак, згідно зі схваленою ще 15 травня парламентською постановою, до складу кожного з парламентських комітетів на момент їх створення може входити не менш як десять і не більш як 25 народних депутатів України.

Обиратимуть депутатів членами парламентських комітетів на пленарному засіданні. Як передбачає Регламент, за списком усіх комітетів без обговорення шляхом поіменного голосування. Список персонального складу комітетів має враховувати квоти пропорційного представництва кожної депутатської фракції чи групи.

Парламентарії також обговорили на погоджувальній раді перелік законопроектів і питань, які буде включено до порядку денного першої сесії Верховної Ради України четвертого скликання.

У НОМЕР

Прем'єр закликає до порозуміння

Прем'єр-міністр України Анатолій Кінах запропонував Голові Верховної Ради Володимиру Литвину механізми тіснішої співпраці парламенту та уряду.

Зокрема, в листі на ім'я В. Литвина А. Кінах пропонує продовжити функціонування Консультативної ради з питань співробітництва Кабінету Міністрів та Верховної Ради України.

«Сьогодні цілком очевидно, що виконавча влада не зможе продуктивно функціонувати без політичної підтримки законодавчого органу, і до того ж жодна із загальнодержавних проблем не буде ефективно розв'язана без відповідного законодавчого забезпечення», — **цитує листа «Інтерфакс-Україна».**

А. Кінах зазначає необхідність внесення змін і доповнень у нормативні акти Кабміну, а також пропонує механізми ефективнішого залучення народних депутатів до участі в роботі уряду та центральних органів виконавчої влади.

А. Кінах нагадує про «позитивний довід співробітництва» Кабміну та парламенту третього скликання, зокрема, про створення Консультативної ради з питань цього співробітництва, про запровадження інституції постійного представника Кабміну у Верховній Раді. А також про встановлення персональної відповідальності керівників центральних органів виконавчої влади за забезпечення співробітництва центральних органів виконавчої влади з парламентськими комітетами.

Повторні вибори зірвано?

САМОВРЯДУВАННЯ

Суцільними непорозуміннями обернулися повторні вибори міського голови Кіровограда. Основні події розгорнулися ще напередодні виборів. Після тривалої «війни компроматів», до якої кіровоградці вже встигли звикнути за час попередньої виборчої кампанії, могутнім валом прокотилася хвиля резонансних скандалів, які значно похитнули відносну стабільність в обласному центрі.

Увечері 6 червня члени територіальної виборчої комісії були поставлені перед фактом, що питання про друкування виборчих бюлетенів, яке мало обговорюватися на засіданні, фактично вирішене без їхньої участі. Голова комісії Олег Бердников усупереч колегіальному рішенню і попередній домовленості з Кіровоградським державним видавництвом, одноосібно замовив друк бюлетенів у Олександрівській міській друкарні. На бурхливому засіданні комісії постало питання про недовіру Олегу Бердникову, а бюлетені було вирішено передрукувати.

Підлило масла у вогонь і рішення Кіровського райвиконкому про масову заміну членів дільничних виборчих комісій. Воно викликало бурю протесту з боку кандидатів на посаду міського голови, представників політичних партій та громадських організацій, бо, згідно з законом, територіальні й дільничні виборчі комісії мають формуватися не пізніше, як за 40 днів до виборів.

Піком напруги стало рішення Кіровоградського районного суду про позбавлення повноважень голови територіального виборчкому Олега Бердникова, оприлюднене вранці 8 червня, за день до виборів. О. Бердников до останнього не виконував рішення суду і лише ввечері, під тиском, змушений був віддати печатку.

Вирішивши питання з головою, члени комісії постали перед дилемою, кому видавати бюлетені: членам старих комісій чи новоствореним? Врешті-решт легітимними були визнані перші — як такі, що працювали на попередніх виборах, а отже, створені без порушень закону.

Зранку в неділю, 9 червня, "двовладдя" у дільничних виборчих комісіях призвело до того, що деякі з них почали працювати, не маючи ні печатки, ні списків виборців. А потім з'явився документ за підписом уже колишнього голови територіальної комісії Олега Бердникова та кількох членів тервиборчкому, начебто прийнятий 8 червня, про перенесення виборів на пізніший термін.

Більшість голів дільничних комісій проігнорувала розпорядження екс-голови про припинення голосування. Але свою чорну справу цей документ зробив. На деяких дільницях мешканці міста так і не змогли виконати свій громадянський обов'язок, бо голови комісій зникли з дільниць, прихопивши з собою не лише документацію, а й бланки бюлетенів.

Зважаючи на всі ці нюанси, поки що не можна стверджувати з упевненістю, що вибори міського голови Кіровограда нарешті відбулися. Члени Комітету виборців вважають, що є всі підстави визнати їх недійсними. Деякі кандидати на міського голову звернулися до Центрвиборчкому і Президента України з проханням розібратися в ситуації та навести порядок у місті. Прогнозують навіть, що в разі невизнання виборів на період до наступних у Кіровограді буде введено пряме президентське правління.

А якщо вибори визнають такими, що відбулися, то міським головою Кіровограда стане Микола Чигрин, який, за попередніми даними, переміг з великим відривом.

Олег БОНДАР.

Кіровоград.

Постанова Верховної Ради України

Про обрання голів і перших заступників голів комітетів Верховної Ради України четвертого скликання, створення Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації, обрання Голови і першого заступника Голови цієї комісії та призначення Керівника Апарату Верховної Ради України

З метою створення організаційних передумов для забезпечення системного підходу до законодавчого процесу, відповідно до пункту 35 статті 85, статті 89 Конституції України та статті 26 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» Верховна Рада України **постановляє:**

1. Доповнити пункт I Постанови Верховної Ради України від 15 травня 2002 року «Про перелік комітетів Верховної Ради України четвертого скликання» підпунктом 24 такого змісту:

«24. Комітет Верховної Ради України з питань Європейської інтеграції».

2. Створити на строк повноважень Верховної Ради України четвертого скликання Спеціальну контрольну комісію Верховної Ради України з питань приватизації.

3. Обрати головами комітетів Верховної Ради України четвертого скликання таких народних депутатів України:

Головою Комітету Верховної Ради України з питань правової політики — ОНОПЕНКА Василя Васильовича;

Головою Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва та місцевого самоврядування — МАТВІЄНКА Анатолія Сергійовича;

Головою Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та праці — ХАРУ Василя Георгійовича;

Головою Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я, материнства та дитинства — ПОЛІЩУКА Миколу Єфремовича;

Головою Комітету Верховної Ради України з питань молодіжної політики, фізичної культури, спорту і туризму — САМОЙЛИК Катерину Семенівну;

Головою Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти — НІКОЛАЄНКА Станіслава Миколайовича;

Головою Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності — ТАНЮКА Леоніда Степановича;

Головою Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій — ГУРЕНКА Станіслава Івановича;

Головою Комітету Верховної Ради України з питань бюджету — ПОРОШЕНКА Петра Олексійовича;

Головою Комітету Верховної Ради України з питань фінансів і банківської діяльності — БУРЯКА Сергія Васильовича;

Головою Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики і підприємництва — ЄХАНУРОВА Юрія Івановича;

Головою Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки — КЛЮЄВА Андрія Петровича;

Головою Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, транспорту і зв'язку — ПУСТОВОЙТЕНКА Валерія Павловича;

Головою Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин — ТОМИЧА Івана Федоровича;

Головою Комітету Верховної Ради України у закордонних справах — ТАБАЧНИКА Дмитра Володимировича;

Головою Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи — РІЗАКА Івана Михайловича;

Головою Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності — МОЙСИКА Володимира Романовича;

Головою Комітету Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією — СТРЕТОВИЧА Володимира Миколайовича;

Головою Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони — КРЮЧКОВА Георгія Корнійовича;

Головою Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України — МАТВЄЄВА Валентина Григоровича;

Головою Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації — ТОМЕНКА Миколу Володимировича;

Головою Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин — УДОВЕНКА Геннадія Йосиповича;

Головою Комітету Верховної Ради України у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів — ЦИБЕНКА Петра Степановича;

Головою Комітету Верховної Ради України з питань Європейської інтеграції — ТАРАСЮКА Бориса Івановича.

4. Обрати першими заступниками голів комітетів Верховної Ради України четвертого скликання:

першим заступником Голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики — ОНІЩУКА Миколу Васильовича;

першим заступником Голови Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва та місцевого самоврядування — СЛАУТУ Віктора Андрійовича;

першим заступником Голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та праці — КИРИЛЕНКА В'ячеслава Анатолійовича;

першим заступником Голови Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я, материнства та дитинства — ЛОБОДУ Михайла Васильовича;

першим заступником Голови Комітету Верховної Ради України з питань молодіжної політики, фізичної культури, спорту і туризму — САФІУЛЛІНА Равіля Сафовича;

першим заступником Голови Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти — ЮХНОВСЬКОГО Ігоря Рафаїловича;

першим заступником Голови Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності — МОВЧАНА Павла Михайловича;

першим заступником Голови Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій — ДЕМЬОХІНА Володимира Анатолійовича;

першим заступником Голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету — КОНОВАЛЮКА Валерія Ілліча;

першим заступником Голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету — СУПРУН Людмилу Павлівну;

першим заступником Голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів і банківської діяльності — КАПУСТІНА Віктора Володимировича;

першим заступником Голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів і банківської діяльності — ЦУШКА Василя Петровича;

першим заступником Голови Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики і підприємництва — ГУРОВА Вадима Миколайовича;

першим заступником Голови Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки — МАРТИНЕНКА Миколу Володимировича;

першим заступником Голови Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, транспорту і зв'язку — ЛЬОВІНА Анатолія Івановича;

першим заступником Голови Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, транспорту і зв'язку — ДОВГОГО Станіслава Олексійовича;

першим заступником Голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин — КАЛІНЧУКА Василя Антоновича;

першим заступником Голови Комітету Верховної Ради України у закордонних справах — ГРАЧЕВА Олега Олексійовича;

першим заступником Голови Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи — ЗАЙЦЯ Івана Олександровича;

першим заступником Голови Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності — БАНДУРКУ Олександра Марковича;

першим заступником Голови Комітету Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією — ВЕРНИДУБОВА Івана Васильовича;

першим заступником Голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони — АНДРЕСЮКА Бориса Павловича;

першим заступником Голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України — ГАВРИЛЮКА Василя Васильовича;

першим заступником Голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України — САСА Сергія Володимировича;

першим заступником Голови Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації — ПРАВДЕНКА Сергія Макаровича;

першим заступником Голови Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин — ШУЛЬГУ Миколу Олександровича;

першим заступником Голови Комітету Верховної Ради України у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів — АЛЬОШИНА Валерія Борисовича;

першим заступником Голови Комітету Верховної Ради України з питань Європейської інтеграції — ЗАРУБІНСЬКОГО Олега Олександровича.

5. Обрати Головою Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації народного депутата України СЕМЕНЮК Валентину Петрівну та першим заступником Голови Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації — народного депутата України КИРИЧЕНКО Людмилу Федорівну.

6. Призначити Керівником Апарату Верховної Ради України ЗАЙЧУКА Валентина Олександровича, увільнивши з цієї посади КОВАЛЯ В'ячеслава Станіславовича.

Голова Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.

м. Київ,
7 червня 2002 року.
№ 13-IV.

АКТУАЛЬНО

Державні виконавці благають про допомогу

Нещодавно минуло чотири роки від дня прийняття Закону України «Про державну виконавчу службу». Після набрання чинності яким було проведено реформування судових виконавців в окрему службу державного виконання в системі органів виконавчої влади. Своєчасне, повне і неупереджене примусове виконання рішень судів, інших органів та посадових осіб — найголовніше завдання ДВС, адже виконавче провадження є завершальною стадією судового процесу. Але самостійність ще не означає полегшення виконання покладених на службу завдань. При цьому варто пам'ятати, що виконувати рішення доводиться у примусовому порядку в разі їх добровільного невиконання. А це завдання не з легких.

Фактично Державна виконавча служба працює три роки — з початку 1999-го. За цей період навантаження на кожного державного виконавця в цілому по Україні зросло майже втричі. Дедалі більше громадян та юридичних осіб звертаються до суду, вносяться зміни у чинне законодавство, а тому дедалі більше складнощів виникає у Державної виконавчої служби. Ось деякі з них.

Не минула хвиля скорочень, які відбулися у 2000 році відповідно до Постанови КМУ від 26.02.2000 р. № 403 «Про затвердження граничної чисельності працівників апарату міністерств, інших центральних органів виконавчої влади і підпорядкованих їм територіальних органів та встановлення ліміту легкових автомобілів, що їх обслуговують», і ДВС.

Замисліться, з урахуванням вихідних, святкових, днів відпустки, лікарняних та інших непередбачуваних ситуацій, у середньому за рік людина працює 200 робочих днів. А тому, зважаючи на те, що окремі виконавчі провадження дуже складні, на кожний робочий день їх повинно припадати не більше двох. Для міста середньорічне навантаження на одного виконавця має бути не більш як 400 виконавчих проваджень, для сільських районів — не більш як 300. Чисельність державних виконавців, в свою чергу, має визначатися відповідно до навантаження шляхом проведення хронометражу затрат робочого часу. Наприклад, у районному відділі Державної виконавчої служби Першотравневого районного управління юстиції Чернівців у 1999 році у провадженні перебувало 2595 виконавчих проваджень, у 2000 році — 4355, а у 2001-му — вже 7351. Тому розширення штатної чисельності є нагальною проблемою.

Черговий блок проблем постає під час виконання у зв'язку з прогалинами або колізіями у чинному законодавстві. Наприклад, у ст. 59 Закону України «Про банки і банківську діяльність» передбачено, що арешт на кошти та інші цінності юридичних або фізичних осіб, що перебувають у банку, накладається за постановою державного виконавця за виконавчими документами, передбаченими законами України. Водночас ст. 62 цього закону передбачає нерозкриття банківської таємниці про стан, рух та наявність коштів на рахунках клієнтів на вимогу Державної виконавчої служби. Цим законодавець примушує державного виконавця виконувати рішення, незважаючи на вимоги ст. 59. Банки, в свою чергу, захищаючи своїх клієнтів, зволікають із виконанням, а виконавець не в змозі перевірити достовірність відсутності коштів на рахунку боржника.

У всьому світі робота судових приставів (державних виконавців) високо оплачується. В Україні державні виконавці мають останній, п'ятнадцятий, ранг державного службовця, заробітну платню нижче прожиткового мінімуму на одну особу і перебувають у стані постійного стресу, бо не можуть упоратися з непосильним навантаженням, насамперед вислуховуючи невдоволення населення економічною ситуацією в країні через кризу неплатежів. Потребує змін і правовий статус державних виконавців. Оскільки примусове виконання мало чим відрізняється від примусового стягнення податків податковою міліцією, а робота державного виконавця — від роботи дільничного інспектора міліції чи органів прокуратури, то й державним виконавцям слід встановити персональні звання та відповідні пільги. Необхідність віднесення державних виконавців до правоохоронних органів на сьогодні полягає в тому, що Державна виконавча служба є правозастосовувальним і правозахисним органом.

Наостанок потрібно зазначити, що незважаючи на матеріальну скруту, непосильне навантаження, негативно-прискіпливе ставлення з боку деяких державних структур та на перелічені проблеми, Державна виконавча служба працює. Чи вистачить сил так працювати далі — залежить від Президента, Верховної Ради та Кабінету Міністрів України, які прийняттям відповідних рішень повинні визначити її майбутнє.

Ганна ПРЕСНЯКОВА,
заступник начальника Першотравневого районного управління юстиції Чернівців — начальник ВДВС.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відходів

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Законі України «Про відходи» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 36—37, ст. 242):

1) у статті 1:

абзац другий викласти в такій редакції:

«відходи — будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворюються у процесі людської діяльності і не мають подальшого використання за місцем утворення чи виявлення та яких їх власник повинен позбутися шляхом утилізації чи видалення»;

абзац третій викласти в такій редакції:

«небезпечні відходи — відходи, що мають такі фізичні, хімічні, біологічні чи інші небезпечні властивості, які створюють або можуть створити значну небезпеку для навколишнього природного середовища і здоров'я людини та які потребують спеціальних методів і засобів поводження з ними»;

в абзаці шістнадцятому слова «місця видалення відходів» замінити словами «місця розміщення відходів, сховища»;

доповнити абзацами такого змісту:

«операції поводження з відходами — збирання, перевезення, зберігання, оброблення (перероблення), утилізація, видалення, знешкодження і захоронення відходів;

розміщення відходів — зберігання та захоронення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи об'єктах;

відходи як вторинна сировина — відходи, для утилізації та переробки яких в Україні існують відповідні технології та виробничо-технологічні і/або економічні передумови;

збирання і заготівля відходів як вторинної сировини — діяльність, пов'язана із збиранням, купівлею, прийманням, зберіганням, обробленням (переробленням), перевезенням, реалізацією і постачанням таких відходів переробним підприємствам на утилізацію, а також надання послуг у цій сфері»;

2) статтю 2 викласти в такій редакції:

«Стаття 2. Законодавство про відходи

Законодавство про відходи складається із законів України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про поводження з радіоактивними відходами», «Про металобрухт», Кодексу України про надра, цього Закону та інших нормативно-правових актів»;

3) у статті 4:

частину першу викласти в такій редакції:

«Цей Закон регулює відносини, пов'язані з утворенням, збиранням і заготівлею, перевезенням, зберіганням, обробленням (переробленням), утилізацією, видаленням, знешкодженням та захороненням відходів, що утворюються в Україні, перевозяться через її територію, вивозяться з неї, а також з перевезенням, обробленням та утилізацією відходів, що ввозяться в Україну як вторинна сировина»;

частину другу після слів «виробленого простору» доповнити словами «металобрухтом, включаючи залишки та побічні продукти від виробництва та обробки чорних і кольорових металів та їх сплавів, а також вторинними матеріальними чи енергетичними ресурсами»;

4) частину першу статті 10 викласти в такій редакції:

«У разі приватизації державних підприємств, внаслідок діяльності яких накопичено певні обсяги відходів, право власності на відходи та обов'язок щодо відшкодування заподіяної відходами шкоди здоров'ю людей, майну фізичних або юридичних осіб та навколишньому природному середовищу переходить до нових власників, якщо інше не передбачено відповідно до закону умовами приватизації цих підприємств»;

5) частину третю статті 12 після слів «відповідальність за» доповнити словами «комплексне використання таких відходів»;

6) у статті 17:

назву і абзац перший викласти в такій редакції:

«Стаття 17. Обов'язки суб'єктів господарської діяльності у сфері поводження з відходами

Суб'єкти господарської діяльності у сфері поводження з відходами зобов'язані»;

пункти «б» і «д» викласти в такій редакції:

«б) забезпечувати приймання та утилізацію використаних пакувальних матеріалів і тари, в яких знаходилася продукція цих підприємств, установ та організацій — суб'єктів господарської діяльності, або укладати угоди з відповідними організаціями на їх збирання та утилізацію»;

«д) забезпечувати повне збирання, належне зберігання та недопущення знищення і псування відходів, для утилізації яких в Україні існує відповідна технологія, що відповідає вимогам екологічної безпеки»;

після пункту «м» доповнити новими пунктами «н», «о», «п», «р», «с» такого змісту:

«н) мати ліцензії на здійснення операцій у сфері поводження з небезпечними відходами і/або на право провадження діяльності, пов'язаної із збиранням і заготівлею окремих видів відходів як вторинної сировини, і/або дозвіл на транскордонне перевезення небезпечних відходів;

о) мати погоджений із спеціально уповноваженими органами виконавчої влади план дій на випадок виникнення надзвичайної ситуації, пов'язаної з поводженням з небезпечними відходами;

п) передбачати при укладанні угод на поставку в Україну товарної продукції утилізацію чи вивезення з України використаних пакувальних матеріалів і тари;

р) при плануванні будівництва або реконструкції об'єкта поводження з відходами мати дозвіл на будівництво або реконструкцію такого об'єкта відповідно до законодавства про містобудування;

с) мати дозвіл на експлуатацію об'єкта поводження з небезпечними відходами».

У зв'язку з цим пункт «н» вважати пунктом «т»;

7) у частині першій статті 18:

у пункті «б» слова «та енергозберігаючих технологій» замінити словами «енергозберігаючих та ресурсозберігаючих технологій»;

пункти «в» і «ж» викласти в такій редакції:

«в) забезпечення організаційно-економічних засад у сфері поводження з відходами, впровадження маловідходних, безвідходних технологій, стимулювання роздільного збирання та утилізації відходів»;

«ж) затвердження переліку окремих видів відходів як вторинної сировини»;

доповнити пунктами «к», «л», «м», «н» і «о» такого змісту:

«к) встановлення квот на ввезення в Україну для утилізації відходів як вторинної сировини;

л) встановлення порядку розроблення, затвердження і перегляду лімітів на утворення та розміщення відходів;

м) визначення органу ліцензування таких видів господарської діяльності:

операції у сфері поводження з небезпечними відходами;

збирання і заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини;

н) встановлення порядку видачі дозволу на транскордонне перевезення небезпечних відходів;

о) встановлення порядку ввезення, вивезення і транзиту через територію України окремих видів відходів»;

8) у частині першій статті 20:

пункти «й» і «к» викласти в такій редакції:

«й) організація збирання і видалення побутових та інших відходів, у тому числі відходів дрібних виробників, створення полігонів для їх захоронення, а також здійснення роздільного збирання корисних компонентів цих відходів;

к) затвердження за поданням органів спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у сфері поводження з відходами лімітів на утворення та розміщення відходів для підприємств, установ та організацій — суб'єктів господарської діяльності»;

пункт «м» виключити.

У зв'язку з цим пункти «н» та «о» вважати пунктами «м» та «н», виклавши їх в такій редакції:

«м) забезпечення ліквідації несанкціонованих і неконтрольованих звалищ відходів самостійно або за рішенням уповноважених на те органів;

н) сприяння роз'ясненню законодавства про відходи серед населення, створення необхідних умов для стимулювання залучення населення до збирання і заготівлі окремих видів відходів як вторинної сировини»;

доповнити частину пунктами «о», «п», «р», «с» такого змісту:

«о) зупинення дії дозволу на експлуатацію об'єкта поводження з небезпечними відходами в разі порушення норм і правил охорони навколишнього природного середовища;

п) здійснення контролю за діяльністю суб'єктів господарської діяльності у сфері поводження з відходами відповідно до закону;

р) надання дозволів на будівництво або реконструкцію об'єкта поводження з відходами на відповідній території у порядку, визначеному законом;

с) надання дозволів на експлуатацію об'єкта поводження з небезпечними відходами на відповідній території у порядку, визначеному законом»;

9) у частині першій статті 21:

пункт «і» викласти в такій редакції:

«і) сприяння роз'ясненню законодавства про відходи серед населення, створення необхідних умов для стимулювання залучення населення до збирання і заготівлі окремих видів відходів як вторинної сировини»;

доповнити пунктами «й», «к», «л», «м» такого змісту:

«й) надання дозволу на відведення на території села, селища, міста місць чи об'єктів для зберігання та захоронення відходів, сфера екологічного впливу функціонування яких згідно з діючими нормативами включає відповідну адміністративно-територіальну одиницю;

к) надання дозволів на будівництво або реконструкцію об'єкта поводження з відходами на відповідній території селища або міста у порядку, визначеному законом;

л) надання дозволів на експлуатацію об'єкта поводження з небезпечними відходами на відповідній території селища або міста у порядку, визначеному законом;

м) здійснення контролю за діяльністю суб'єктів господарської діяльності у сфері поводження з відходами відповідно до закону»;

10) у частині першій статті 23:

пункти «ж» і «з» викласти в такій редакції:

«ж) видача відповідно до закону дозволів на здійснення операцій у сфері поводження з відходами;

з) видача дозволів на транскордонне перевезення небезпечних відходів»;

доповнити пунктами «н» і «о» такого змісту:

«н) затвердження переліку небезпечних властивостей відходів за погодженням з державною санітарно-епідеміологічною службою України;

о) здійснення функцій компетентного органу виконавчої влади, який забезпечує виконання положень Базельської конвенції про контроль за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів та їх видаленням»;

11) частину першу статті 28 викласти в такій редакції:

«З метою повного обліку та опису функціонуючих, закритих та законсервованих місць видалення відходів, їх якісного і кількісного складу, а також здійснення контролю за впливом відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини ведеться реєстр місць видалення відходів»;

12) у частині першій статті 32:

у пункті «а» слово «виробничу» замінити словом «господарську»;

пункт «в» після слова «комплексів» доповнити словом «сховищ»;

пункт «ж» викласти в такій редакції:

«ж) порушувати строки переробки відходів, ввезених в Україну відповідно до встановлених квотами умов»;

доповнити пунктами «з» та «и» в такій редакції:

«з) порушувати встановлені квоти на ввезення в Україну відходів як вторинної сировини;

и) ввезення в Україну відходів з метою їх зберігання чи захоронення»;

13) частину третю статті 33 викласти в такій редакції:

«Видалення відходів здійснюється відповідно до встановлених законодавством вимог екологічної безпеки з обов'язковим забезпеченням можливості утилізації чи захоронення залишкових продуктів за погодженням з державною санітарно-епідеміологічною службою України»;

14) статті 34 і 35 викласти в такій редакції:

«Стаття 34. Вимоги щодо поводження з небезпечними відходами

Усі небезпечні відходи за ступенем їх шкідливого впливу на навколишнє природне середовище та на життя і здоров'я людини відповідно до переліку небезпечних властивостей поділяються на класи і підлягають обліку.

Відповідний клас відходів визначається виробником відходів відповідно до нормативно-правових актів, що затверджуються спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань екології та природних ресурсів за погодженням з державною санітарно-епідеміологічною службою України.

Суб'єкт господарської діяльності, у власності або у користуванні якого є хоча б один об'єкт поводження з небезпечними відходами, зобов'язаний:

забезпечити запобігання забрудненню ними навколишнього природного середовища, а у разі виникнення такого забруднення — ліквідувати забруднення та його наслідки для навколишнього природного середовища та здоров'я людини;

вживати заходів, направлених на запобігання аваріям, обмеження і ліквідацію їх наслідків та захист людей і навколишнього природного середовища від їх впливу;

повідомляти про аварію, що сталася на зазначеному об'єкті, і про заходи, вжиті для ліквідації її наслідків, органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування та населення;

забезпечувати експлуатацію зазначених об'єктів і перевезення небезпечних відходів з додержанням вимог природоохоронного законодавства;

мати ліцензію на здійснення операцій у сфері поводження з небезпечними відходами;

ідентифікувати об'єкти поводження з небезпечними відходами відповідно до Закону України «Про об'єкти підвищеної небезпеки»;

мати план локалізації та ліквідації аварії на об'єкті;

мати декларацію безпеки;

надавати інформацію про такі об'єкти відповідно до Закону України «Про об'єкти підвищеної небезпеки».

У разі порушення суб'єктом господарської діяльності ліцензійних умов поводження з небезпечними відходами ліцензія анулюється у встановленому законом порядку.

До поводження з небезпечними відходами допускаються особи, які мають професійну підготовку, підтверджену свідоцтвом (сертифікатом) на право роботи з небезпечними речовинами, та не мають медичних протипоказань. Допуск працівників до роботи забезпечується відповідною посадовою особою підприємства, установи, організації.

Перевезення небезпечних відходів дозволяється лише за наявності їх паспорта та ліцензії на поводження з ними і в порядку, визначеному законодавством про перевезення небезпечних вантажів.

Перевезення небезпечних відходів здійснюється за умови обов'язкового страхування цивільної відповідальності перевізника за збитки, які можуть бути завдані ним під час перевезення, відповідно до закону.

Розміщення небезпечних відходів дозволяється лише у спеціально обладнаних місцях та здійснюється відповідно до ліцензійних умов щодо поводження з небезпечними відходами. Провадження інших видів діяльності, не пов'язаної з поводженням з небезпечними відходами, на території, відведеній для їх розміщення, забороняється.

Зберігання небезпечних відходів на території підприємств, установ, організацій — суб'єктів господарської діяльності здійснюється, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Підприємства, установи та організації — суб'єкти господарської діяльності, на території яких зберігаються небезпечні відходи, відносяться відповідно до закону до об'єктів підвищеної небезпеки.

Відповідальність суб'єкта господарської діяльності, у власності або у користуванні якого є хоча б один об'єкт поводження з небезпечними відходами, за шкоду, яка може бути заподіяна аваріями на таких об'єктах життю, здоров'ю, майну фізичних та/або юридичних осіб, підлягає обов'язковому страхуванню відповідно до закону.

Стаття 35. Порядок здійснення діяльності, пов'язаної із збиранням і заготівлею окремих видів відходів як вторинної сировини

Діяльність, пов'язана із збиранням і заготівлею окремих видів відходів як вторинної сировини та забезпеченням ними переробних підприємств, здійснюється на підставі ліцензії, виданої відповідно до закону.

Підставою для видачі ліцензії на збирання і заготівлю відходів як вторинної сировини є наявність у спеціалізованих підприємств виробничих і складських приміщень, пресового, вантажопідйомного та аналітичного обладнання, кваліфікованого персоналу.

Загальні вимоги до матеріально-технічної бази для збирання і заготівлі відходів як вторинної сировини, забезпечення протипожежної та екологічної безпеки встановлюються спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері поводження з відходами.

Операції поводження з окремими видами відходів як вторинної сировини в частині приймання і закупівлі їх у населення спеціалізовані підприємства здійснюють через свої приймальні пункти (стаціонарні або пересувні).

Перелік окремих видів відходів як вторинної сировини затверджується Кабінетом Міністрів України»;

15) статтю 36 виключити;

16) статтю 39 доповнити частиною п'ятою такого змісту:

«Плата за розміщення відходів на територіях підприємств, установ та організацій — суб'єктів господарської діяльності, які мають ліцензію на збирання і заготівлю окремих видів відходів як вторинної сировини і здійснюють статутну діяльність із збирання і заготівлі таких відходів та надають послуги у цій сфері, не сплачується»;

17) У частині першій статті 40:

в абзаці першому слово «законодавства» замінити словом «закону»;

доповнити пунктом «є» такого змісту:

«є) пільги щодо поповнення обігових коштів підприємств, установ та організацій — суб'єктів господарської діяльності, що здійснюють збирання і заготівлю, оброблення (перероблення) і утилізацію відходів як вторинної сировини, за умови цільового використання цих коштів для придбання та переробки таких відходів»;

18) у частині першій статті 42:

у пункті «б» слово «складування» замінити словом «розміщення»;

пункти «в» і «к» викласти в такій редакції:

«в) порушення порядку ввезення в Україну, вивезення і транзиту через її територію відходів як вторинної сировини»;

«к) недотримання умов ввезення відходів як вторинної сировини на територію України»;

доповнити частину пунктом «м» такого змісту:

«м) порушення вимог безпечного перевезення небезпечних відходів»;

19) у тексті Закону слова «Міністерство охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України» в усіх відмінках замінити словами «спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері поводження з відходами» у відповідних відмінках.

2. У пункті 38 статті 9 Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 36, ст. 299) слова «заготівля, обробка окремих видів ресурсоцінних відходів» виключити.

3. Підпункт 7.13.5 пункту 7.13 статті 7 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р, № 27, ст. 181; 2000 р., № 5, ст. 34) викласти в такій редакції:

«7.13.5. Звільняються від оподаткування доходи заготівельних підприємств від продажу відповідно до закону окремих видів відходів як вторинної сировини за переліком, визначеним Кабінетом Міністрів України».

4. У Законі України «Про податок на додану вартість» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 21, ст. 156, № 37, ст. 239, № 38, ст. 250, № 47, ст. 294, № 51, ст. 305, ст. 307; 1998 р., № 10, ст. 37, № 17, ст. 83, № 18, ст. 95, № 20, ст. 100, № 33, ст. 224; 1999 р., № 4, ст. 33, № 7, ст. 53, ст. 54, № 15, ст. 83, ст. 88, № 18, ст. 140, ст. 142, № 26, ст. 214, ст. 216, № 31, ст. 250, № 32, ст. 264, № 35, ст. 302, № 38, ст. 338, ст. 341, ст. 343, ст. 352, № 39, ст. 356, ст. 357, № 51, ст. 446; 2000 р., № 2, ст. 14, ст. 16, № 3, ст. 20, № 10, ст. 78, № 20, ст. 149, № 22, ст. 172, № 25, ст. 197, № 26, ст. 209, № 32, ст. 258, ст. 260, № 35, ст. 283, № 36, ст. 300, № 38, ст. 318, № 40, ст. 339, № 48, ст. 406; 2001 р., № 4, ст. 15, № 7, ст. 36, № 11, ст. 46, ст.50, № 20, ст. 96, № 30, ст. 143, № 50, ст. 261; 2002 р., № 5, ст. 31, № 9, ст. 68; із змінами, внесеними Законом України від 20 грудня 2001 року № 2899-III):

підпункт 5.2.6 пункту 5.2 статті 5 виключити;

статтю 11 доповнити пунктом 11.35 такого змісту:

«11.35. Сума податку на додану вартість, що підлягає сплаті до бюджету заготівельними підприємствами за операції з продажу ними окремих видів відходів як вторинної сировини за переліком, визначеним Кабінетом Міністрів України, залишається у розпорядженні цих підприємств і використовується ними на придбання матеріально-технічних ресурсів виробничого призначення».

5. У підпункті «у» пункту 1 статті 5 Декрету Кабінету Міністрів України «Про прибутковий податок з громадян» від 26 грудня 1992 року № 13-92 (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 10, ст. 77; 2000 р., № 5, ст. 34) слова «(макулатуру та ганчір'я)» замінити словами «(макулатуру, ганчір'я, полімери, склобій, відходи гумові, у тому числі зношені шини)».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Дозвільні документи щодо ввезення в Україну відходів як вторинної сировини, видані до набрання чинності цим Законом, діють протягом строку, на який їх видано.

3. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом:

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону;

розробити відповідні проекти законодавчих актів, які регулювали б та стимулювали господарську діяльність у сфері поводження з вторинними матеріальними ресурсами.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
7 березня 2002 року.
№ 3073-III.

Друкується з комп'ютерного набору Укрінформу

ФОТОФАКТ

Президент України Леонід Кучма вручає орден Держави Світлані Лобановській — дочці покійного тренера футбольного клубу «Динамо-Київ» Валерія Лобановського. Цей орден і звання Героя України він здобув за особисті заслуги перед державою у розвитку футболу, піднесенні престижу вітчизняного спорту та за багаторічну плідну тренерську діяльність.

Фото ВОЛОДИМИРА ФАЛІНА (Укрінформ).

Указ Президента України

Про присвоєння спеціальних звань

1. Присвоїти Развадовському Віктору Йосиповичу — народному депутатові України — спеціальне звання генерал-лейтенанта податкової міліції.

2. Присвоїти Іванову Сергію Анатолійовичу — народному депутатові України — спеціальне звання генерал-майора міліції.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 20 травня 2002 року.
№ 472/2002

Курорт потребує захисту

Багатьом, напевно, доведеться відмовитися від відпочинку на мальовничому березі курортного озера Світязь.

На заваді оздоровленню стала неприпустима санітарно-епідеміологічна та екологічна ситуація в урочищі «Гряда», де розміщено майже 70 відомчих баз відпочинку волинських, столичних і львівських підприємств та організацій. Жоден із цих закладів через брак грошей не облаштовано каналізацією та іншими необхідними інженерно-технічними спорудами.

Тому голова Волинської облдержадміністрації Борис Клімчук своїм розпорядженням заборонив відкриття зони відпочинку «Гряда», допоки хазяї баз не виконають санітарно-технічні вимоги і не узгодять екологічно прийнятної експлуатації прибережної смуги курортного Світязя.

Роман ЖИЖАРА.

ВИРОБНИЦТВО

Метан уже приборкують

Для виконання програми з надання допомоги вугільним підприємствам Луганщини американський уряд виділив три мільйони доларів. У вигляді технологій і технічного оснащення.

Йдеться про осланцевателі, які допомагають запобігти аваріям, нейтралізувавши вугільний пил — одне із джерел виникнення вибухів. Їх установлено на 14 шахтах області. Американці гідно оцінили раціоналізаторські пристрої наших Кулибіних, які зробили цю техніку досконалішою. У процесі співробітництва на 30 вугільних підприємствах області з'явилися і спеціальні фільтри для системи зрошення вугільних забоїв.

Луганчани працюють над тим, щоб на мирні цілі спрямувати газ метан: створюється технологія дегазації вугільних шахт.

Алла АНТИПОВА.

Луганська область.

ВІТЧИЗНЯНЕ НОУ-ХАУ

«Міські слони», що полюбляють... сміття

В Одесі відбулася презентація нових, досі не бачених тут комунальних машин, випуск яких вперше в Україні освоїла, у співдружності з німецько-швейцарським концерном «Бухер Шерлінг», компанія «Глобус-авто» на базі ВАТ «Одеський автоскладальний завод». «Міські слони», а саме так у перекладі українською називаються машини, оснащено універсальним устаткуванням з широким діапазоном функцій, що дає змогу високоякісно прибирати вулиці й закутки будь-якої пори року, виконувати інші роботи. До того ж вони економічні з огляду на витрати пального, працюють безшумно. Щомісяця намічається випускати десяток «міських слонів». Стачить їх не тільки для Одеси.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

ЗАМІСТЬ КОМЕНТАРЯ

Перевірці не підлягає

За п'ять місяців цього року Державна митна служба країни перерахувала до бюджету 3,578 мільярда гривень.

Цифра взята з рапорту глави Держмитслужби Миколи Каленського Президенту України. Інформагентства без подробиць повідомляють, що це на 1 мільярд більше, ніж за п'ять місяців минулого року. Чиста правда. Не слід, однак, забувати, якою ціною дісталася ця перемога. Заборонивши в першому кварталі вексельні розрахунки з НДС на кордоні, уряд фактично розв'язав чергову кампанію судових суперечок з експортерами. Не менша заслуга в митному врожаї і Конституційного Суду, який зрівняв податкові права спільних підприємств з правами вітчизняних імпортерів. За повідомленнями з місць, нові реалії аж ніяк не сприяли поглибленню взаєморозуміння між підприємцями і митниками, навпаки — поліпшували передумови для корупції та хабарництва.

Отже, високий фіскальний урожай зібрано переважно завдяки адміністративним рішенням. Утім, кажуть, митники навчилися більш справно встановлювати митну вартість товарів. Але це вони самі кажуть, отже, факт перевірці не підлягає.

Наші неделімітовані кордони і неозброєні технічними засобами митниці (часом бракує електронних ваг, не те що лічильників Гейгера) дедалі більше приваблюють тіньових ділків та контрабандистів. Наші правила декларування валютних коштів залишають митникам неабиякі перспективи для спекуляцій і зловживань. Це легко перевірити, якщо комусь спаде на думку, скажімо, приїхати в Україну з мільйоном доларів.

З повідомлень наших власних кореспондентів видно, що Держмитслужба здатна, але не може працювати краще через обмежене державне фінансування, відсутність елементарних домовленостей з митниками сусідніх країн, недосконалість податкового законодавства тощо.

Мабуть, глава Держмитслужби країни Микола Каленський про все це доповідав нагорі, бо Президент України, як повідомили інформагентства, дав головному митнику низку доручень. Яких саме, його перший заступник Олександр Єгоров мені сказати відмовився, а прес-служба не знала, що відповісти. Невже то були приватні доручення?

Сергій ВЛАД.

ФОТОФАКТ

Відвідувачі оглядають експозицію одеського музею «Не дати забуттю», створеного товариством «Меморіал» імені В. Стуса. Відкритий чотири роки тому музей переїхав нещодавно до нового приміщення.

Фото Олександра СЄРОГО (Укрінформ).

У НОМЕР

■ *Одеса*

Стипендія в... 500 гривень

Якщо про таку всі інші студенти одеських вузів можуть тільки мріяти, то Андрій Селютін, студент економіко-правового факультету Одеського національного університету, її півроку одержуватиме. Саме він став переможцем уперше проведеного конкурсу «Іменна стипендія» для студентів юридичних спеціальностей вузів міста, що його започаткувала фірма «АНК». Стипендії в 300 і 200 гривень від тієї ж фірми одержуватимуть іще два студенти — Олег Гуртовенко з Одеської національної юридичної академії та Едуард Марков з ОНУ. Всі вони пройдуть літнє стажування в «АНК» і, може статися, в майбутньому стануть працівниками саме цієї фірми чи одержать рекомендації до інших таких структур, **повідомляє наш власний кореспондент Георгій ВОРОТНЮК.**

■ *Ужгород*

Якщо дарувати — то на мільйон

Справді щедрий дар отримала днями Ужгородська центральна міська клінічна лікарня. Доставила його доброчинна організація «Датська допомога Сходу», яку очолює Зігфрід Нільсен. Головний лікар Ужгородської центральної міської клінічної лікарні Іван Курах розповів:

— Цього разу датські доброчинці доставили нам справді царський подарунок — комп'ютерний томограф з двома відеоустановками, п'ять ендоскопічних апаратів, три рентгеноустановки, мамограф для обстеження молочних залоз, майже три десятки ліжок для новонароджених, медичний інструментарій і навіть сучасну автономну електростанцію. Датчани провели всі пусконалагоджувальні роботи, і відтепер від'єднання електроенергії для нас уже не трагедія. Все це коштує більш як мільйон доларів США, **повідомляє наш власний кореспондент Іван ГУДЗОВАТИЙ.**

■ *Харків*

Крах алюмінієвого альпініста

Харківські правоохоронці затримали незвичайного злочинця — альпініста-аматора, який крав алюмінієві проводи на залізничних опорах. Місцем полювання на кольорові метали зловмисник обрав Красноградську залізничну гілку Південної залізниці. «На справу» ходив тільки вночі. Винайшов свій оригінальний метод — через систему гачків та зачепів на опорах перекидав мотузку і, як справжній альпініст, дерся по гладкому стовпу. Потім використовував сокиру. Таким чином вдалося нарубати більш як 1,5 км алюмінієвого проводу, що його здав за 400 гривень. Тепер «алюмінієвому» альпіністові за крадіжку чужого майна загрожує до п'яти років позбавлення волі, **повідомляє наш власний кореспондент Микола КОСИЙ.**

СПОРТ

Інтрига — до останньої миті

Футбол. Чемпіонат країни. Вища ліга. Відкладені матчі 23-го туру.

«Дніпро» — «Шахтар». 0:1. 16 000 глядачів. Гол: Тимощук, 13.

«Металург» М — «Динамо». 0:6. 11 000. Чернат, 7, 9, 85, Несмачний, 11, Шацьких, 34, Мелащенко, 87.

«Металург» Д — «Поліграфтехніка». 1:0. 1 000. Пилипчук, 61.

«Шахтар» — 63 очки, «Динамо» — 62, «Металург» Д —41, «Металург» Зп, «Металіст» — по 39, «Дніпро» — 37, «Таврія» — 29, «Карпати», «Кривбас» — по 28, «Ворскла» — 25, «Металург» М, «Поліграфтехніка» — по 23, «Арсенал» — 22, «Закарпаття» — 21.

Динамівці, як кажуть, відігралися сповна за останні невдачі. Але їм не вдалося змінити турнірну ситуацію. «Шахтареві» вистачило одного влучного удару у Дніпропетровську. І він зберіг перше місце. Отже, все вирішиться сьогодні, в останньому турі. До речі, лідер зіграє в Ужгороді, а «Динамо» — в Олександрії проти «Поліграфтехніки». Важко повірити, що «Шахтар» і цього разу не втримає «золоту рибку». В інших поєдинках завершального туру зустрінуться: «Дніпро» — «Ворскла», «Металург» (Маріуполь) — «Кривбас», «Карпати» — «Таврія», «Металург» (Донецьк) — «Металург» (Запоріжжя), «Арсенал» — «Металіст».

Ми дізнаємося також і про невдах — команду, котра посяде останнє місце і залишить вищу лігу, і клуб, котрий опиниться на передостанній позиції. Він зіграє перехідний матч із четвертим колективом першої ліги — житомирським «Поліссям». Найвищі керівні футбольні органи країни скасували результат матчу житомирян у Борисполі, зарахувавши обом командам поразки.

Отже, напряму до вищої ліги достроково вийшли «Волинь-1» (Луцьк), «Чорноморець» (Одеса) і «Оболонь» (Київ). Користуючись нагодою, щиро вітаємо ці колективи та їхніх уболівальників з великим успіхом!

(Закінчення на 16-й стор.).

ЕКОНОМІКА

Де черги, там і тромби

МИТНИЙ БАР'ЄР

Митниці Карпатського регіону — це 16 пунктів пропуску і 10 митних постів на кордонах України з Угорщиною, Румунією та Словаччиною. Найбільша частка переміщення людей і вантажів припадає на Закарпатську, Чопську та Карпатську регіональну митниці, а особливо два вузлові митні пости — «Тиса» (Чоп-Загонь) та «Ужгород». Перший розташований на кордоні з Угорщиною. Він інтенсивно розбудовується й обростає сучасною інфраструктурою, його пропускна спроможність дедалі зростає. Другий — на кордоні зі Словаччиною, у своєму розвитку впродовж кількох років не зробив і кроку. Додалося ще й уведення сусідами візового режиму. Хоч після цього транзитні пасажирські та вантажні потоки частково перемістилися в об'їзд, через польський кордон, напруженість на митному посту «Ужгород» залишається. В окремі дні в очікуванні перетину кордону на виїзд люди простоюють не одну й не дві години. Чому? Щоб внести ясність у ситуацію, пропонуємо невеличкий

Діалог перед шлагбаумом

Михайлові С., приватному підприємцеві з Ужгорода, перетинати у бізнесових справах і угорський, і словацький кордони доводиться часто. Того дня на територію митного поста «Ужгород» він в'їхав зранку. Прилаштувався у хвіст невеликої черги, що ніби завмерла.

— Наші митники не встигають? — цікавлюся.

— Та ні, наші працюють оперативно. Це у словаків перезмінка затяглася. А потім вони ще каву питимуть. То в них ритуал такий. Але через годину робота піде. Угорці собі такого не дозволяють.

Та минала година за годиною, а черга на виїзд зменшувалася повільно. За Михайлом витягнувся вже цілий караван.

— Напевно, словаки знову роблять поглиблений митний догляд, — зітхнув Михайло. — Це вже стоятимеш години чотири...

Зі словацького боку український транспортний потік плинув безперервно, наші митники догляд робили і ретельно, і швидко.

Ті водії, котрі перетинають кордон уперше і не знають усіх тонкощів справи, свої претензії адресують українським митникам, мовляв, спите на роботі. Особливо ж — наші гості. Не минає ця чаша й самих громадян Словаччини. Їх теж дивує, чому це на українському боці кордону черга, а на словацькому — лише кілька автомобілів. Але ж наші митники можуть пропустити на той бік лише стільки одиниць транспорту, скільки доглянуть словаки.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Хронометраж однієї зміни

Перед зоною митного контролю в пункті пропуску «на виїзд» кожен водій того дня змушений був очікувати у черзі майже шість годин. Згадуваний уже підприємець Михайло із Ужгорода дістався заповітного смугастого словацького шлагбаума аж близько чотирнадцятої години. І це попри те, що начальник зміни митного поста «Ужгород» кілька разів зв'язувався телефоном із своїм словацьким колегою і просив прискорити пропуск транспорту. Відповідь була одна й та сама: ми працюємо в нормальному режимі, згідно зі своїми технологіями.

Результат: на 17-ту годину на виїзд було оформлено 130 автомашин — у середньому 12 автомобілів протягом години, а на в'їзд в Україну — 247. Ці цифри свідчать про швидкість роботи словацьких і українських митників. Отже, тромбує транспортну артерію словацька сторона. А особливо тоді, коли на словацькому боці працює виїзна бригада з Требішовської митниці. Усі автомобілі, що в'їжджають у Словаччину, підлягають суцільному поглибленому контролю. Трапляються зміни, під час яких на в'їзд наші митники встигають доглянути втричі більше транспортних одиниць, ніж сусіди.

Умови праці ужгородських митників

поки що гірші, ніж словацьких. Стосується це здебільшого технічного забезпечення. І хоч тут є добре обладнана лабораторія, а також прилади радіаційного контролю й інша розумна техніка, митний пост ще не має спеціального боксу для поглибленого догляду вантажівок. Увесь вміст велетенських каміонів, а це близько 20 тонн, доводиться спочатку розвантажувати, а потім вантажити вручну. Потрібні ваги, бо інколи фактичний тоннаж вантажівки не збігається з тим, що на папері — його занижують, щоб платити менше. А прикидати митникові на око — не вихід. Нема спеціального майданчика для відстоювання транспорту, який перевозить небезпечні речовини. Найбільше клопотів узимку. Пост розташований на узгір'ї, за відсутності снігоочисної техніки територія перетворюється на суцільну ковзанку.

— Свого часу, — сказав у розмові т. в. о. начальника Карпатської регіональної митниці радник митної служби першого рангу Олег Гоя, — чимало мороки було з оформленням акцизних товарів, бо поставали проблеми з поверненням ПДВ. Тепер усе владналося. Допікали й ті, що прагнули через усілякі хитрощі вивезти з нашої держави кольорові метали, аж поки Україна не заборонила це. Непросто було адаптуватися й до положень законів України про спеціальну економічну зону «Закарпаття» та про спеціальний інвестиційний режим у Закарпатській області, і передусім у питаннях пільг. Нестандартні рішення доводилося приймати й під час повеней восени 98-го та весною минулого року. Надто у разі визнання вантажів гуманітарними та під час перевірки термінів придатності продовольчих товарів, ліків тощо.

— А тепер на митниці тиша й благодать?

— Де там! Допікають і контрабанда, і нелегальні мігранти, котрих доводиться виявляти в найпотаємніших схованках не лише прикордонникам, а й митникам. Почастішали спроби контрабанди зброї, наркотичних речовин, історичних цінностей. Та й свою головну функцію — фіскальну — треба виконувати.

Торік тільки Карпатська регіональна митниця (до неї, окрім митного поста «Ужгород», входить пункт пропуску «Малий Березний—Убля») спрямувала до бюджету близько 42 мільйонів гривень. За п'ять місяців 2002 року цей внесок сягнув понад 25 мільйонів гривень. Заступник начальника Карпатської регіональної митниці Микола Ботош відзначив результативну роботу всього колективу, виокремивши при цьому начальника вантажного відділу Михайла Дурана та керівника митного поста Ігоря Манівчука.

— Буде свято й на вулиці ужгородських митників, — каже він. За підтримки Держмитслужби відбувається реконструкція поста й будівництво вантажного термінала. У березні в нас побували представники Єврокомісії з питань розбудови та перспектив розвитку митного поста «Ужгород» і визнали розбудову доцільною.

Сміливості порівняти зарплату наших митників і словацьких на себе не беру. Надто промовистим не на користь українських митників буде це порівняння.

Замість прогнозу

Саме тоді, коли цей матеріал готувався до друку, трапилося в мене аж дві нагоди, як то кажуть, в тему. Перша — поспілкуватися з генеральним консулом Словацької Республіки в місті Ужгороді Ігорем Барто, друга — бути присутнім на прес-конференції головних прикордонних уповноважених України — голови Держкомкордону, командувача Прикордонних військ України генерал-полковника Миколи Литвина та Словацької Республіки — президента Президії корпусу поліції МВС Словацької Республіки полковника Павела Заяца.

Під час прес-конференції генконсула Словаччини мова, звичайно, торкнулася й черг на україно-словацькому кордоні.

— Робота ця часто є предметом критики, — сказав пан Барто.— Я постійно цікавлюся цією справою і маю уявлення про роботу згадуваного митного поста. Так, наші митники пропускають за годину десять—дванадцять авто. Трапляється, що на догляд автомобіля треба витратити й сорок хвилин. Це в разі підозри в нелегальній діяльності того, хто в'їжджає на нашу територію. Є й такі, хто перетинає україно-словацький кордон п'ять-шість разів за день. Але питання це розв'язується.

Пан генеральний консул, як і личить дипломатові, відповідь на запитання дав дипломатичну. Наголосивши при цьому, що з 1 квітня набув чинності новий закон — «Про перебування іноземних громадян на території Словацької Республіки». Тепер іноземець, крім закордонного паспорта з візою Словацької Республіки або з дозволом на проживання, повинен представити й документ про медичне страхування та підтвердити фінансове забезпечення свого перебування у вільно конвертованій валюті, а це в розрахунку 50 доларів США на кожен день. Тож навіть закарпатська «робсила», котра їде працювати в Чехію, обирає транзит не через словацький кордон, що за три кілометри від Ужгорода, а через Польщу. Польща теж хоче в Європу, але з візами, як і Угорщина, не поспішає.

Меншає на україно-словацькому кордоні й «човників» та «соляркововозів». Останні, заправивши повний бак пальним, а це дозволено, зливали його словакам і, залишивши кілька літрів, щоб повернутися додому, робили на цьому свій мізерний «бізнес». Тепер ціни на пальне в Україні, а на Закарпатті особливо різко, стрибнули вгору і «бізнес» цей, пов'язаний з вистоюванням у чергах, ризиком і приниженнями, втрачає сенс.

Під час переговорів головних прикордонних уповноважених України та Словацької Республіки Миколи Литвина і Павела Заяца, що відбулися 30 травня в Ужгороді, зазначалося: торік на спільному кордоні прикордонники України затримали 1620 порушників. У 2000 році їх було 2647. Здебільшого це громадяни країн Південної та Східної Азії, Близького та Середнього Сходу. Цьогоріч спостерігається зменшення — у 2,3 разу. Зумовлено це і спільними заходами, що їх вживають прикордонні відомства України та Словаччини, і зменшенням загальної кількості осіб і транспортних засобів, які перетинають кордон. Та на цьому тлі значно зросла кількість спроб незаконного переміщення через кордон товарів і вантажів, зброї, боєприпасів та наркотичних речовин. Зброї вилучено у 2 рази більше, боєприпасів — у 4, 2 разу, а товарів — у 10 разів. Аналіз пасажирвантажного потоку засвідчив його зменшення в 1,6 разу. На моє запитання, чи пов'язано це із введенням Словаччиною візового режиму, Микола Литвин дав ствердну відповідь.

Наголошувалося, що й досі не розв'язано проблему перетину кордону мешканцями прикордонних районів. Українська сторона для поліпшення роботи пунктів пропуску запропонувала організувати спільний прикордонно-митний контроль.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Закарпатська область.

КОНВЕРСІЯ

Нові контейнери для радіоактивних відходів

Досвід, набутий під час знищення ядерної зброї в Україні (головним виконавцем цих робіт було Вінницьке науково-впроваджувальне інноваційне підприємство «Струм»), фахівці використовують у Чорнобилі. На умовах тендера підприємство провело реконструкцію стінового блока на четвертому реакторі. «Струмівці» проектували систему опалення, вентиляції та спеціальної сигналізації в приміщеннях так званої деаераторної етажерки на тому самому четвертому енергоблоці. Їхніми зусиллями створюється дільниця дезактивації на об'єкті «Укриття».

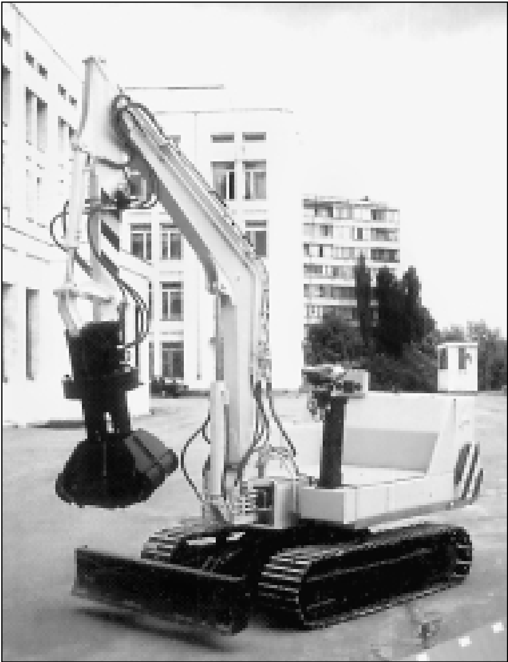
— Наша програма з ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС має цілий ряд напрямів, — каже генеральний директор підприємства, кандидат технічних наук Олег Бланер. Тому в Славутичі створили дочірнє підприємство «Струм-Славутич». На його базі розпочали виробництво нового типу контейнерів для зберігання, транспортування й захоронення радіоактивних відходів низької й середньої активності. Для цього переобладнали військовий тягач. Так народився новий контейнеровоз із декількома відсіками, що відповідає безпеці перевезення смертоносного вантажу. До речі, він завантажується й розвантажується без участі людини.

Для цього, як пояснив співрозмовник, можна використовувати самохідний дистанційно керований комплекс — ще одна новинка «струмівців». Для такого «вантажника» не страшна навіть скринька Пандори. До речі, названі вище розробки уже сертифіковані. Підприємство має дозвіл і на виконання робіт з переробки й утилізації рідких радіоактивних відходів.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

На знімку: дистанційно керований робот-«вантажник».

Наші митники можуть пропустити лише стільки одиниць транспорту, скільки доглянуть словаки

Ментальність плюс електрифікація

Із закінченням опалювального сезону в енергетиків розпочинається новий рік, новий енергетичний рік. Підбивають підсумки: «спрацьовано» — «вироблено» — «спожито» — «розраховано», тобто як зроблено розрахунки за спожиту електроенергію, органічне паливо. Аналізують борги. Реструктуризують. Складають плани, графіки поставок... Отже, триває напружена, повсякденна робота.

2001 року вся енергосистема України виробила 172 млрд. 159 млн. кВт-год. електроенергії. Багато? Мало? Порівняйте: 1990 року Україна генерувала 296 млрд. 258 млн. кВт-год. та ще й експортувала 28 млрд. 131 млн. кВт-год. Нині на експорт пішло в 10 разів менше —берло 2 млрд. 621 млн. кВт-год. Здається — мало. Але якщо зважити на нашу національну марнотратність, енергоємні технології та промисловість, що ледве дихає, начебто й достатньо. Все-таки у вітчизняній енергетиці відбулося зрушення до поліпшення. Нарешті припинилися поголовні та безглузді відключення (відключають тільки конкретних злісних боржників). Підсумки роботи паливно-енергетичного комплексу в осінньо-зимовий період і наступну підготовку до зими 2002-2003 року коментує начальник паливно-транспортного управління Мінпаливенерго України Анатолій ШЕВЧУК:

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

— Минулої зими через відсутність у достатній кількості обігових коштів створити значні запаси органічного палива для теплових електростанцій було дуже складно. Тому ми розробили баланс проходження осінньо-зимового періоду з мінімально можливими запасами і чітким щоденним постачанням палива на електростанції. Вважаю, це завдання виконано — генеруючі компанії було забезпечено паливом сповна.

— А як проходить підготовка вже до нового осінньо-зимового періоду 2002-2003 року?

— Стабільно. Значно краще, ніж у попередні роки. Нині дуже висока база виробітку на АЕС. Відносно м'яка зима і ранній прихід весни дали змогу збільшити виробіток на гідроелектростанціях. Накопичені запаси вітчизняного вугілля на електростанціях дозволили значною мірою знизити витрати на споживання дорогого імпортного газу. Всі ці чинники сприяли здійсненню необхідних платежів. Складено і затверджено керівництвом Мінпаливенерго щомісячний баланс виробітку та споживання електроенергії до кінця 2002 року. Обчислено необхідну кількість органічного палива для теплових електростанцій. За дотримання умов регулярних поставок палива вугільниками завдання із забезпечення нормальної роботи в галузі енергопостачання в Україні буде цілком виконано.

Мінпаливенерго України повністю розрахувалося за спожитий нинішнього року газ. Розпочали ми й часткове погашення заборгованостей минулих років. Дуже хотілося б, щоб і з нами розраховувалися вчасно.

— А що практично дає реструктуризація боргів?

— Реструктуризація боргів дає змогу нормально працювати, а не витрачати нерви і час у судах. Набагато спокійніше, коли чітко розписано, як за конкретний час поетапно погашатиметься заборгованість. Правда, мене дивує, що нашим боржником є така рентабельна галузь, як металургія, яка до того ж ще й має певні пільги. Працюємо ми й над тим, щоб повністю скасувати взаємозаліки. Це поліпшить фінансовий стан галузі, збільшить платежі за необхідне паливо, ми зможемо вчасно розраховуватися з бюджетом. Хоч як це дивно, однією з найсерйозніших проблем в енергетиці стало розкрадання і псування енергетичного устаткування.

— Пам'ять не полишають кадри одного телесюжету, такого собі трилера: на проводах лінії електропередач висить тіло чоловіка, який поліз красти... електропровід під високою напругою. За інформацією колегії Мінпаливенерго, цифра крадіжок енергетичного майна з 7,9 млн. грн. 1998 року зросла до 150,5 млн. грн. (?!) 2001 року.

— Хоч би скільки ми казали, що стан в економіці поліпшується, люди краще жити не стали. Що може примусити людину, електрика, між іншим, залізти на лінію електропередач, де напруга тисячі, а то й сотні тисяч вольт? Мінпаливенерго не раз вносило і вносить свої пропозиції і до законодавчих, і до правоохоронних органів про посилення відповідальності за розкрадання та пошкодження енергетичного майна. Але питання поки що не розв'язується.

Проблем і запитань у ПЕК України безліч. Але ось обрано новий парламент (в якому є й чотири депутати-енергетики). Енергетики сподіваються, що з часом цих проблем поменшає.

Записав
Ігор КАБЛАК.

Реанімація для... локомотивів

Освоївши виробництво необхідних комплектувальних, на Запорізькому електровозоремонтному заводі налагодили модернізацію чеських локомотивів ЧС-4, що відпрацювали свій ресурс.

Більшу частину пасажирських перевезень на електрифікованих змінним струмом ділянках залізниць України здійснюють сьогодні чеськими локомотивами підприємства «Шкода»-ЧС-4. Однак вони вже давно відслужили свій термін. Купити нові локомотиви, на жаль, немає коштів. Один чеський електровоз коштує 2,6 млн. доларів.

Кілька років тому було вирішено реанімувати чеські локомотиви, які виробили свій ресурс. З цим замовленням «Укрзалізниця» звернулася до колективу Запорізького електровозоремонтного заводу (ЗЕРЗ).

З липня 1999 року на ЗЕРЗі реанімували 24 локомотиви цієї серії. Всі вони успішно пройшли випробування. Чеський локомотив після його модернізації вийшов ще кращий, ніж базовий зразковий — підвищилась надійність електровоза, поліпшилися його ходові якості, він став економічнішим. Однак...

Однак виконання держзамовлення стримували нерегулярні постачання ремкомплекту із Чехії — і вони коштують зовсім недешево. Тому запорізькі електровозоремонтники вирішили освоїти на своєму заводі виробництво запчастин, які імпортують із Чехії. Це здешевило їх у 1,5—2 рази. Тепер на модернізації кожного локомотива ЧС-4 колектив ЗЕРЗу заощаджує «Укрзалізниці» 811 тис. грн.

Сьогодні запорізькі електровозоремонтники нарощують обсяги виробництва. До кінця року вони мають намір дати другу путівку в життя ще 24 локомотивам ЧС-4. Один із них, модернізований вітчизняними комплектувальними, нещодавно відправився в депо приписки.

Фахівці, які розробляли проект модернізації чеських електровозів, стверджують, що термін експлуатації локомотивів ЧС-4, які вичерпали свій ресурс, продовжують на підприємстві до 15 років. Тобто з виконанням запорізькими електровозоремонтниками замовлення «Укрзалізниці» країна років з 15 не відчуватиме дефіциту транспортних засобів для залізничних перевезень. Прикметно, що таку реконструкцію чеських електровозів поки що ніхто на просторах СНД не освоїв. А запоріжці вже ведуть підготовку до випуску власного електровоза ДС-5.

АКТУАЛЬНО

Тепер «почистять» митницю

Велика «чистка», яку влаштували у грудні 2000 року членам тимчасової парламентської слідчої комісії із з'ясування обставин зникнення журналіста Гонгадзе на Бориспільській митниці, виявилася «караною ініціативою». Як відомо, С. Головатий, В. Шишкін та О. Жир, обурені безцеремонним пошуком «контрабандних камінчиків» у відеокасеті із записом майора Мельниченка (нагадаю, саме так згодом пояснювали свою цікавість до «вантажу» власників дипломатичних зелених паспортів працівники митниці), звернулися до суду. У жовтні минулого року Бориспільський міський суд визнав дії митників неправочинними, такими, що порушують і Конституцію загалом, і закон про статус народного депутата та Митний кодекс зокрема. «Цікавість» до сповіді майора-цифровика виявилася ще й недешевою. Суд постановив стягнути з держави як справедливу компенсацію за порушене право і заподіяну моральну шкоду депутатам по сто тисяч гривень кожному. Що означає: влаштований заступником начальника Бориспільської митниці В. Козіним та його трьома підлеглими «шмон» членів слідчої комісії «почистить» державну кишеню на триста тисяч гривень.

Спантеличені своїм збитком казні, відповідачі звернулися з касаційною скаргою до Верховного Суду. І ось днями Судова палата в цивільних справах ВС поставила остаточну крапку в цій історії (навряд чи допитливі митники «шукатимуть правду» у Страсбурзі —у шенгенській зоні їхню «пильність» ще більше не поцінують, ніж по цей бік бориспільського прикордонного бар'єра): залишила рішення попередньої інстанції без змін.

Це, звичайно, не доленосне рішення для встановлення демократії, але дуже важливе як прецедент. Принаймні в коментарі «ГУ» народний депутат Сергій Головатий стверджує: «Вища судова інстанція України вкотре довела свою принциповість і незаангажованість. Це рішення свідчить про поступове формування у нас незалежної судової влади. Цим можуть скористатися всі громадяни України для захисту своїх прав, коли на них брутально зазіхають чиновники будь-якого рівня і будь-якого судового органу...»

Чи всім громадянам допоможе цей прецедент — стверджувати не ризикую. Але, напевно, у митниці урок запам'ятають. І якщо хтось з депутатів надумає провезти через бориспільські повітряні ворота касету із зворушливим сюжетом на пам'ять Мельниченкові, наприклад, у ній уже алмазів не шукатимуть...

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Перебороти кволість місцевої влади

На перших після виборів спільних зборах Асоціації органів місцевого самоврядування Криму її новообраний голова — глава кримського парламенту Борис Дейч —відзначив негативні тенденції. На сьогодні численні члени цієї розгалуженої низової структури використали не всі можливості, надані їй Верховною Радою автономії, для внесення пропозицій в нормативно-правові акти, досі не зменшили гостроти проблем фінансування об'єктів житлово-комунального господарства і соцкультпобуту місцевими радами. Слабким місцем діяльності асоціації також є контроль за виконанням власних рішень.

Заледве задовільною визнали свою роботу протягом чотирьох років і самі члени асоціації, кількість яких зросла зі 170 до 283. Представники органів місцевого самоврядування наголошували, що їх успіхи були поодинокими, а невдачі постійними. Асоціація не спромоглася виконати взяті на себе зобов'язання із захисту прав та інтересів територіальних громад, майже не подавала пропозицій, здатних зміцнити ці права.

Не впоралися голови міст, районів й сільрад і з першим завданням, яке поставила перед ними нова Рада міністрів автономії — переглянути бюджет і виділити кошти на літнє оздоровлення дітей і підлітків. Як пояснили представники органів місцевого самоврядування, ця справа для них виявилася непосильною, бо грошей їм нині бракує навіть на виплату зарплат і утримання комунальної сфери. За такого злиденного існування забезпечити фінансово будь-які інші напрями роботи майже неможливо.

Новий голова асоціації закликав її членів спільними зусиллями подолати кволість, згуртуватися у справі зміцнення демократичної влади, яка буде дієвою лише тоді, коли почнуть плідно працювати органи місцевого самоврядування.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

ЕВОЛЮЦІЯ влади
Перехідний етап — Конституційна угода

законодавча гілка

12. Вибори відбулися. Нехай живуть нові вибори!

1994 рік був роком перманентних виборів. За перші два заходи вдалося обрати лише 338 народних депутатів. Центральна виборча комісія призначила повторні вибори на 24 липня. А перед тим, як уже згадувалося у попередній публікації, на громадян України очікували вибори глави держави, керівників місцевого самоврядування і депутатів місцевих представницьких органів.

Але хоч як би там було, Верховна Рада другого скликання 11 травня того року розпочала свою роботу. І майже одразу Президент України Леонід Кравчук звернувся до парламенту з посланням.

Глава держави, зокрема, визнав, що підтримав ідею дострокових виборів Президента, щоб зняти політичну напругу в країні. Водночас він застеріг: **«Точка зору, що Конституція це другорядне, а головне — сильна влада, є не тільки помилковою, а й небезпечною. Сильна влада має спиратися на мудрий закон. Інакше це не демократична влада, а влада «сильної руки», що неминуче завершиться беззаконням»** (підкреслення наше. — **Авт.**).

Леонід Кравчук звернув увагу й на таке: «Законодавчі акти, що регулюють відносини влади в державі, принципово не узгоджуються між собою». А тому, підкреслив він, «чітке законодавче і конституційне визначення рамок створення і функціонування владних структур необхідне ще й для того, щоб **боротьба за владу не перетворювалася б на нескінченний виснажливий процес, в ході якого можна дозволити собі легко змінювати уявлення щодо організації, проводити експерименти»**.

З огляду на ці та низку інших проблем Леонід Кравчук запропонував Верховній Раді перенести червневі вибори до створення відповідної законодавчої бази, **«пріоритетну увагу <...> приділити завершенню роботи над Конституцією»**.

Я свідомо упустив пропозиції глави держави, що стосувалися перерозподілу владних повноважень. Тим більше, ентузіазму з боку народних депутатів Президент України не дочекався. Понад те, Іван Плющ, який у попередні роки (починаючи з 1992-го) був чи не головним опонентом Леоніда Кравчука, зазначив: «враховуючи тих претендентів, котрі були в списку, я вважав, що теж маю якісь підстави піти їм альтернативою». Щодо суперечностей у законодавстві, напрацьованих парламентом під орудою Івана Степановича, останній не звернув, або зробив вигляд, що не звернув уваги на застереження Президента України.

Олександр Мороз, якого 18 травня обрали Головою Верховної Ради, у своїй промові при вступі на високу посаду жодним словом не обмовився про пропозиції Леоніда Кравчука. Понад те, він зауважив: **«Нам не потрібно орієнтуватися на вибори Президента».** Таким чином він давав зрозуміти: про перенесення виборів не може бути мови. А ще додав: **«...Нам потрібно узгодити деякі норми вже діючого законодавства і розробити нові закони, щоб ми могли з'єднати владу в державі. Щоб відчували і в сільській раді, і у Верховній, що працює один механізм...»** (підкреслення наше. — **Авт**.).

Власне, дивуватися немає чому. Тоді мало хто думав про майбутнє, кожен бачив себе господарем будинку на Банковій. І як підсумок: «Маємо те, що маємо». (Навіть нинішнє протистояння у парламенті — родом з 1994 року.) Доцільність переважала здоровий глузд, близькість заповітної мети — влади породжувала емоції, а не прогнозування розвитку подій. Врешті — посилювала протистояння, замість консолідації суспільства призводила до його глибокого розколу.

Тим часом знову розпочалися дискусії довкола проекту Основного Закону. Народний депутат Валерій Євдокимов («Голос України», 31 травня 1994 р.) у статті «Народ вірить нам, а ми не віримо один одному» повідомив, що Верховна Рада створила робочу групу «для розроблення проекту доповнень і змін до Конституції». Він також підкреслив, що «дуже важливим і гострим питанням є законодавче закріплення правового статусу Верховної Ради». На його думку, **«стосунки законодавчого органу зі структурами виконавчої і судової влади терміново вимагають створення надійних юридичних механізмів конституційного рівня. На особливу увагу заслуговує в цьому аспекті парламентський контроль, який об'єднав би у собі процедури одержання інформації і контролю».** Валерій Євдокимов висловив думку, що потрібно створити спеціальний комітет з контролю.

Отож, доки гілки центральної влади перетягували ковдру владних можливостей, вкрай загострилася ситуація в автономії. Півострів забажав стати «Островом Крим» (за Василем Аксьоновим). Місцеві депутати прийняли закон «Про відновлення конституційних основ державності Республіки Крим». У відповідь Верховна Рада України 20 травня 1994 року його скасувала. Однак кримчани і далі гнули свою лінію, і 1 червня народні депутати України прийняли ще одну постанову, якою підтвердили чинність свого попереднього рішення. Водночас була сформована делегація для переговорів з представниками Верховної Ради автономії.

Наступного дня вищий законодавчий орган нарешті прийняв рішення розглянути послання Президента України про вибори 26 червня. Леонід Кравчук з трибуни ВР ще раз наголосив на необхідності перерозподілу владних повноважень. Понад те підкреслив: «Сьогоднішній статус Президента такий, який записаний в Конституції. **Якщо обраний буде Президент за цим статусом, то, повірте, ніяка Верховна Рада після того, як він пройде всі тортури, не зможе забрати від нього жодного повноваження».** На закінчення він додав: «Я хочу, щоб ми утворили сильну виконавчу владу, легітимну владу, і Президента з точними і ясними повноваженнями. Якщо ми це зробимо, тоді 26 червня потрібно іти на вибори. І хто переможе, той переможе. Я ніколи не відмовлявся від цього».

Верховна Рада вирішила: вибори не переносити, доручити комісіям до 12 червня внести на розгляд сесії пропозиції стосовно змін і доповнень до чинного законодавства, «які мали б забезпечити діяльність центральної влади і визначити коло повноважень місцевих владних органів та механізм підпорядкованості останніх Києву» («Голос України», 4 червня 1994 р.). Однак ця постанова так і залишилася на папері.

Натомість після голосування 26 червня до другого туру президентських виборів вийшли два Леоніди — тодішній Президент України Кравчук і екс-прем'єр Кучма. У першому турі лідирував глава держави, який отримав підтримку 37,72 відсотка виборців. Одначе у другому турі, який відбувся 11 липня, вони помінялися місцями. 52,14 відсотка виборців віддали свої голоси за Леоніда Кучму. 7 відсотків йому програв Леонід Кравчук.

19 липня новий глава держави склав присягу українському народові. Того самого дня Президент, Прем'єр-міністр і Голова Верховної Ради підписали спільну заяву, в якій оголосили про намір узгоджувати дії усіх гілок влади.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

18 травня 1994 року народні депутати обрали Головою Верховної Ради України другого скликання Олександра Мороза. Першим заступником був обраний Олександр Ткаченко, заступником — Олег Дьомін.

13. Почни спочатку

Автор не береться зі стовідсотковою гарантією стверджувати, що Леоніду Кучмі пропонували у перші 100 днів президентства винести на референдум проект Конституції, який був оприлюднений на сторінках «Голосу України». Але про це йому розповів народний депутат першого скликання, який у той час працював в адміністрації Президента України. Проте цього не сталося. Отож, підбиваючи підсумки першої сесії, Голова Верховної Ради Олександр Мороз на прес-конференції 3 серпня зазначив, що буде сформована Конституційна комісія, яка розпочне роботу над новим Основним Законом держави.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

19 липня 1994 року новообраний Президент України Леонід Кучма склав присягу на вірність українському народові.

А 23 серпня, виступаючи з нагоди 3-ї річниці незалежності, Голова Верховної Ради наголосив: «Насамкінець хочу сказати про одну з найважливіших на сьогодні проблем державотворення — **розробку і прийняття нової Конституції України... Робота над її проектом є пріоритетною серед комплексу тих питань, які належить вирішувати нинішній Верховній Раді».**

На відкритті другої сесії Олександр Мороз конкретизував завдання парламенту: «...проект Основного Закону <...> розглянути на пленарному засіданні до кінця 1994 року з тим, щоб не пізніш як у квітні—червні наступного року ми змогли прийняти новий конституційний закон».

20 вересня Верховна Рада затвердила принципи формування Конституційної комісії.

А через три дні у Запоріжжі на засіданні Ради територій новий Президент України Леонід Кучма відверто заявив: **«Я бачу нашу державу президентсько-парламентською на чолі з Президентом... Я справді хочу зосередити владу в руках Президента».**

Натомість його попередник Леонід Кравчук у розмові з головним редактором «Голосу України» Сергієм Правденком (15 жовтня) застеріг: **«Борони, Боже, щоб влада перейшла в одні руки. Навіть до ангела. У нього миттєво виростуть роги. Оточення постарається** (підкреслення наше. — **Авт.).** Має бути Президент, має бути Верховна Рада, має бути уряд, Конституція і незалежний суд».

А тим часом заново розпочалося обговорення положень майбутнього Основного Закону на сторінках преси.

Доктор юридичних наук Лідія Кривенко у статті «Хто ж відповідальний за державу» («Голос України», 21 жовтня 1994 р.) зробила висновок, що конституційний статус Президента потребує вдосконалення. На її думку, потрібна особиста відповідальність Президента у виконавчій сфері.

А вже 20 жовтня на II з'їзді суддів України глава держави заявив, що **«готує і внесе на розгляд Верховної Ради конституційний закон про владу»** (підкреслення наше — **Авт.**). Леонід Кучма пояснив своє бажання певною тривалістю конституційного процесу і прагненням уникнути «безплідного змагання гілок влади».

Проте 11 листопада Верховна Рада затвердила склад Конституційної комісії. Щоправда, в інтерв'ю «Голосу України» (19 листопада 1994 р.) Леонід кучма повідомив: «...і вже цього місяця, як я й обіцяв, використовуючи своє право законодавчої ініціативи, внесу його (закон про владу. — **Авт.**) до Верховної Ради».

28 листопада того самого року під головуванням Леоніда Кучми й Олександра Мороза відбулося перше засідання Конституційної комісії. Уже на цьому засіданні виявилися розбіжності Президента України і Голови Верховної Ради у пошуках і щодо форми роботи над проектом нового Основного Закону, і стосовно його змісту. Якщо глава держави наполягав на прийнятті закону про владу, який згодом увійшов би до Конституції, то глава парламенту був переконаний: «ніякий закон не може зупинити чинної Конституції». Ще одну ідею висунув член Конституційної комісії, народний депутат Сергій Головатий, який запропонував трьом гілкам влади — законодавчій, виконавчій і судовій — укласти Конституційну угоду про визнання ними закону про владу і місцеве самоврядування.

До речі, текст проекту закону про владу і місцеве самоврядування вперше був оприлюднений у газетах «Україна молода» та «Правда Украины». Аналізуючи його, народний депутат Петро Симоненко і юрист Кирило Горбатенко («Голос України», 14 грудня 1994 р.) дійшли висновку: **«Передусім передбачається істотне скорочення повноважень Верховної Ради, обмеження їх законодавчим регулюванням питань державного і суспільного життя країни».** Автори стверджували: «З переліку повноважень Верховної Ради, визначених статтею 97 чинної Конституції, вилучаються:

прийняття Конституції України, внесення до неї змін;

прийняття рішень з питань державного устрою України;

вирішення питань, пов'язаних зі зміною державних кордонів України;

регулювання відносин власності (замість цього в проекті дається менш певне визначення — «регулювання майнових відносин»);

прийняття рішень про проведення всеукраїнських референдумів;

уведення в разі необхідності надзвичайного стану на території України;

зупинення дії правових актів Верховної Ради Республіки Крим в разі невідповідності їх Конституції і законам України тощо.

Верховна Рада фактично позбавляється можливості впливу на кадрову політику в державі, насамперед на формування уряду».

Окрім того, істотно порушувався баланс впливу на судову гілку влади Верховної Ради і Президента на користь останнього.

Подібну точку зору на цей законопроект висловила і депутатська група «Реформи» («Голос України», 22 грудня 1994 р.) хоча й закликала його підтримати.

22 грудня на ранковому засіданні сесії Верховної Ради планувалося розпочати розгляд вищезгаданого законопроекту, однак вчасно не розтиражували пропозиції зі змінами до нього погоджувальної комісії, яка була утворена 15 грудня після зустрічі Леоніда Кучми і Олександра Мороза.

Проте вечірнє засідання розпочалося з виступу Президента України. Глава держави, зокрема, наголосив: **«...переконаний, що розподіл влади не ущемлює інтереси Верховної Ради, а навпаки, дозволяє зберегти її, зробити її діяльність більш конструктивною. В іншому випадку без будь-якого втручання Президента об'єктивний розвиток подій скоротить існування парламенту нового скликання»**.

Після тривалого обговорення сесія прийняла рішення доопрацювати законопроект і ще раз винести його на суд народних обранців.

14. Із іскри полум'я?

У заключному слові на другій сесії Верховної Ради 28 грудня її Голова Олександр Мороз зазначив: «Сьогоднішня ранкова дискусія з приводу Закону «Про владу...» ще раз підтвердила, наскільки непросто готувалося це питання, проходило через структури і виконавчої, і законодавчої влади. Тому **я не хотів би зараз якимось чином шукати «крайніх» у тому, що процес законотворення у нас відбувається менш інтенсивно. Бо я не хотів би... загострювати стосунки або ті протиріччя, що об'єктивно існують між гілками влади у будь-якій державі... Але це не ті суперечності, які повинні стати антагоністичними».**

10 січня 1995 року Президент України Леонід Кучма, виступаючи на всеукраїнській нараді редакторів районних, міських та обласних газет укотре підкреслює: «Хочу наголосити, що питання уряду є ключовим для Президента... Уряд має бути більш автономним і незалежним у прийнятті економічних рішень від парламенту, від різних політичних сил.

...Усі ці питання є основними у проекті закону про владу, про який йшлося, в указах Президента, що готуються і будуть прийняті найближчим часом».

Тим часом провідні юристи країни провели «круглий стіл» в Українській правничій фундації і запропонували свій вихід з правового тупика. На їхню думку, оприлюднену у газеті «Голос України» 17 січня народним депутатом Сергієм Головатим і головою Конституційного суду Леонідом Юзьковим, таким виходом міг стати Конституційний договір, укладений найвищими органами гілок влади — Президентом, Верховною Радою, Вищою судовою радою, Вищою судовою адміністрацією. Пропонувалося укласти його на певний термін і цей строк зафіксувати у договорі. Зазначалося також, що на період його дії зупиняється чинність правових норм, в тому числі конституційних, які суперечать відповідним положенням договору.

Водночас 16 січня Голова Верховної Ради Олександр Мороз на нараді голів ВР АРК, обласних, Київської та Севастопольської міських, районних рад висловив таку думку: **«Я повністю підтримую позицію Президента щодо необхідності розмежування функцій влади і на вищому рівні, і на місцях. Але, справді, тут повинна бути чіткість. На мій погляд, зміцнювати вертикаль виконавчої влади і розмежовувати функції не означає посилювати за рахунок іншої».**

Таким чином можна стверджувати: менше, аніж через півроку після виборів Президента України, загострилися суперечності між виконавчою і законодавчою владами. Ми не ставимо за мету дослідити, хто був порушником «конвенції». Тим більше, що після інавгурації Леоніда Кучми була укладена угода про узгоджені дії обох гілок. Одначе музика грала, як бачимо, недовго. Бо, хоч і розпочався заново конституційний процес, однак спільного погляду на структуру влади в Україні не вдалося виробити ані Президенту, ані Голові Верховної Ради. Отож, схоже, президентська команда вирішила зіграти на випередження і запропонувала прийняти закон «Про владу...». Але хто ж добровільно відмовиться від влади? Тим більше, законопроект значно урізав повноваження й можливості Верховної Ради. Особливо контрольні функції щодо виконавчої гілки. Не дивно, що після перших зіткнень полетіли іскри.

І під час робочої поїздки на Дніпропетровщину Олександр Мороз каже відверто: «...ми не можемо законом про владу підмінити Конституцію. І не треба боятися дискусій, нормальних протиріч, якщо вони не переходять у антагоністичні протистояння...

...За тим стоять інтереси людей, які хотіли б, впливаючи на ту чи іншу політичну особу або владну структуру, задовольнити власні амбіції, в тому числі владні.

Цього не можна допускати. Бо це і є той прояв авторитаризму, коли можна нібито на законній основі здійснювати владу, не відповідаючи за результат таких дій.

Ми зробимо все, щоб в Україні була стабільна демократія. А для цього треба завершити формування Конституції України і прийняти її у такій редакції, яка б сприяла захисту свобод і прав людини».

15. Хто в домі господар?

Отож не дивно, що проект закону «Про владу...» викликав прискіпливу увагу фахівців державного права. Доктор юридичних наук Лідія Кривенко у статті «Доктрину прийнято, доктрину зруйновано» («Голос України», 2 лютого 1995 р.) детально проаналізувала згаданий законопроект про розподіл влади. Вона одразу зауважила: «Проте аналіз проекту з точки зору змісту розділів показує: Верховній Раді, по суті, відведено місце після виконавчої влади, знижено її роль у державному механізмі, обмежено сферу її діяльності. Таким чином спростовується призначення даного органу в системі поділу влад, а тим самим руйнується самий поділ влад». Автор, зокрема, переконливо довела, що проект закону обмежує законодавчу діяльність Верховної Ради і водночас наділяє цими функціями Президента держави. Водночас парламент втрачає право не тільки впливати на формування уряду, а й право контролю за діяльністю Кабінету Міністрів.

Лідія Кривенко робить висновок: «Коли щодо Верховної Ради автори проекту оперують вичерпним переліком, то з приводу президентури фіксується конституційна гарантія, котра дозволяє Президентові виходити за межі закону про владу. Слід також звернути увагу і на подибуваний тут термін «законодавство України». Не «закони», а «законодавство». З огляду на двозначність, невизначеність і дискусійність поняття «законодавство», а також на відсутність його визначення на конституційному рівні, використання аналізованого повноваження може розсунути рамки президентської діяльності до небезпечної межі».

Зрозуміло, що чимало народних обранців також звернули увагу на дисбаланс у розподілі влад. Так, народний депутат Тарас Процев'ят в інтерв'ю «...На абсолютну істину має право лише Бог» («Голос України», 16 лютого 1995 р.), зокрема, зазначив: «Так, у законопроекті, запропонованому на обговорення парламентові, очевидне бажання надати президентській виконавчій структурі відчутної переваги порівняно із законодавчою та судовою гілками влади».

У цьому таки номері голова Комісії Верховної Ради з питань державного будівництва діяльності Рад і самоврядування Олександр Стешенко також висловив свої побоювання з приводу проекту закону про владу: «Разом з тим життя незаперечно доводить, що небезпечно зосереджувати в одних руках усі важелі влади, не передбачати дійових противаг, виводити наділені владою структури з-під контролю представницьких органів».

Натомість Президент України Леонід Кучма продовжував наполегливо домагатися його прийняття. Виступаючи 13 лютого 1995 року на нараді у Львові («Голос України», 18 лютого) він ще раз наголосив: «Недосконала організація державної влади в Україні є одним із джерел, що підживлює економічну кризу. Я підкреслюю — не тільки заважає нейтралізації кризових явищ, а є однією із першопричин економічної саморуйнації України». Глава держави також повідомив про зустріч з членами узгоджувальної комісії, яка працювала над законопроектом «Про владу... « і висловив упевненість, що «найближчим часом... будуть напрацьовані узгоджені пропозиції».

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

9 листопада 1994 року на сесію Верховної Ради прибули і Президент України Леонід Кучма, і Прем'єр-міністр Віталій Масол.
До протистояння гілок влади залишалося небагато часу.

Керівник науково-експертного відділу секретаріату Верховної Ради Анатолій Мацюк детально проаналізував узгоджений варіант проекту закону «Про державну владу і місцеве самоврядування» (Голос України», 22 лютого). Він зазначив: «Ключова проблема цього проекту закону — узгодження його з чинною Конституцією», оскільки «жодний закон, хоч би як його називали, не може замінити Конституцію (Основний Закон держави). Нинішня Конституція України в окремих положеннях справді не відповідає реаліям сьогодення, але вона є, і її зобов'язані поважати усі, і найбільше ті, хто за своїм статусом є її гарантом».

Дискусія довкола цього законопроекту перекинулася із столиці в глибинку. Його розглядали на сесіях навіть сільських рад. Природно, що у нього виявилося чимало опонентів. Свою точку зору громадяни намагалися донести до «верхів» («Голос України», 25 лютого).

Водночас тривала робота і над проектом Основного Закону. Однак темпи роботи були надто повільними. Секретар Конституційної комісії Альберт Корнєєв зізнався: «...співставляючи зроблене з планами, доводиться констатувати: запізнюємося на два-три тижні. Цього б не сталося, якби більшість членів Конституційної комісії приділяла роботі в секціях хоча б третину енергії й наполегливості, виявленої в боротьбі за місця у складі Комісії» («Голос України», 1 березня).

16. Битва влад довкола закону про владу

А напередодні Президент України Леонід Кучма прийняв відставку Прем'єр-міністра Віталія Масола. Виконувати обов'язки керівника уряду було призначено Євгена Марчука, першого віце-прем'єра. У той час цю кадрову рокіровку трактували досить однобоко: вважалося, що консерватора змінив реформатор. Одначе досить тривало — до підписання Конституційної угоди — перебування Євгена Марчука у статусі виконуючого обов'язки прем'єра свідчить про інше: таким чином Леонід Кучма змусив уряд працювати з народними депутатами, щоб прийняти закон «Про владу...» у своїй редакції. Окрім того, на Євгена Марчука були покладені обов'язки приборкувача кримських сепаратистів. Тим більше, що Верховна Рада України скасувала посаду президента Республіки Крим.

Водночас 4 квітня 1995 року у своєму зверненні до Верховної Ради Президент України Леонід Кучма зауважив: «В Україні продовжується повзуча криза влади.

Різноблокова, розірвана система державної влади породжує нестабільність самої системи державних органів. За три роки 5 разів змінювався склад уряду. Тричі переглядалися повноваження та внутрішня організація місцевих органів державної влади, що зумовило чисельні конфліктні ситуації на місцях. В Одеській, Вінницькій, Черкаській, Кіровоградській, Луганській областях, Києві такі протиріччя набули перманентного і відверто конфронтаційного характеру.

Зазначене — додаткове підтвердження необхідності невідкладного розгляду Верховною Радою проекту закону про державну владу та місцеве самоврядування, практичної реалізації його положень».

Однак паралельно адміністрація Президента почала створювати напругу довкола Голови Верховної Ради Олександра Мороза. Коли розвалилася «охтирська справа» («Голос України» за 11, 14 і 15 березня 1995 року), правоохоронці заарештували його радника Віктора Беженара. Водночас представники депутатської групи «Центр» і фракції НРУ почали ставити питання про легітимність його перебування на високій посаді, оскільки він був обраний 176 голосами народних депутатів. Щоб припинити політичні спекуляції довкола цієї тези, Олександр Мороз 7 квітня наполіг, щоб сесія заслухала звіт Президії Верховної Ради. У своєму виступі Голова ВР підкреслив, що на другій сесії було відновлено конституційний процес і Основний Закон може бути прийнятий «в цьому році».

А вже 12 квітня народні депутати приступили до розгляду проекту закону про владу. Після доповіді голови узгоджувальної комісії Василя Дурдинця слово узяв голова Комісії ВР з питань державного будівництва, діяльності Рад і місцевого самоврядування Олександр Стешенко. Однак його критичні слова Президент України Леонід Кучма сприйняв як особисту образу і покинув сесійний зал.

Протистояння, породжене цим інцидентом, попри вибачення Олександра Мороза перед главою держави, тривало до середини наступного дня. Постатейне обговорення документа тривало до 19 квітня. Проте народні обранці прийняли рішення про повторне друге читання.

Зрозуміло, повністю переказувати перебіг «битви двох влад» немає можливості. А тому варто, напевне, процитувати тодішнього першого заступника Голови Верховної Ради Олександра Ткаченка: «...Робота над цим проектом закону велася, як ніколи, важко і складно. Передусім тому, що спокійній, виваженій праці над цим основоположним документом заважала надмірна заідеологізованість, я б сказав, політична заангажованість».

А 16 травня Голова ВР Олександр Мороз на пленарному засіданні скаже: «Стратегічна помилка ВР у тому, що ми поставили себе в умови обслуговуючої гілки влади».

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Це гірке визнання доповнив Леонід Кравчук в інтерв'ю «Голосу України» 30 травня: «...Повторюю, було ясно, що ВР конституційною більшістю (301 голос) закону не прийме. Замість того, щоб шукати альтернативу, ВР разом з командою Президента почала шукати шляхи «обходу» Регламенту і законотворчого процесу. Створили робочу групу, потім узгоджувальну комісію, яка навіть не має права законодавчої ініціативи. А треба було діяти за Регламентом: Президент вносить проект, він подається в основні, базові, як кажуть, комісії ВР. Вони роблять висновки і виносять проект на ВР, йде голосування. Тоді й проголосували б «за» — добре, «проти» — теж ясна позиція ВР і позиція Президента.

На ці пошуки витрачено півроку, а на фініші вийшли знову ж таки з тією проблемою: щоб ввести закон, треба голосувати конституційною більшістю. Куди їхали, туди й приїхали. Але за цей час сам парламент ще більше розділився на табори і посварився з Президентом».

Врешті 31 травня Леонід Кучма виступив із зверненням до українського народу, у якому наголосив: «Співіснування парламенту і Президента у чинному правовому статусі неможливе». Він оголосив опитування про довір'я собі і парламенту. Народні депутати у відповідь наклали вето на президентський указ.

Перетягування каната тривало до 8 червня, аж доки не була підписана Конституційна угода між членами восьми фракцій і Президентом України. Свій підпис під цим документом поставив і Голова Верховної Ради Олександр Мороз.

То які повноваження за Конституційним договором відводилися Верховній Раді? Фактично законодавчі повноваження були збережені в повному обсязі. Окрім того, Верховна Рада отримувала можливість впливати і на кадрові призначення. За винятком уряду. Понад те, значно звузилися і контрольні функції вищого законодавчого органу.

Проте певна рівновага у повноваженнях гілок влади зберегалася.

Однак усім було зрозуміло: спокою під владними оливами очікувати марно. Бо Верховна Рада відступила під напором президентської команди. Отож треба було інтенсифікувати роботу над Конституцією. До її прийняття залишалося трохи більше року.

Володимир КОРОЛЮК.

Фото Анатолія БОВТА і Валерія СОЛОВЙОВА.

8 червня 1995 року у Маріїнському палаці було підписано Конституційну угоду. Верховна Рада відступила перед тиском президентської команди.

(Продовження. Початок у №№ 71, 84, 94.)

Педагогіка... в діаметрі труби

У цьому конфлікті, як і в будь-якій «війні», найбільше страждають найменш захищені — діти

НЕСТАНДАРТНА СИТУАЦІЯ

Пишеш — знай, навіщо. Відколи перо й папір, відтоді й цей закон у першому — єдиному — читанні. Потрібна «мораль» —безпомилково вивірений баланс чеснот і гріхів, правд і неправд, нарешті, (страшно сказати!) добра і зла... А яка мораль з абсурду? Можливо, різкувато, але як інакше визначиш ситуацію, коли позитивне начало переходить у свою протилежність і стає причиною конфлікту. Пожаліли жінку, вчительку, у скрутний для неї час. Не дали пропасти. Гуманно? Ще б пак... Витягли село із соціально-побутової ями — провели природний газ. Хто ж заперечить, жити стало краще і тепліше... Чому тоді кипить, вирує Новософронівка, чим обурений тамтешній люд?

І не ідеал... в ідеалі

Так, з огляду на нашу дійсність, прозвучить аж ніяк не патетично: відбулася історична подія. Влада Новоодеського району виділила (після 16-річного фінансового «вакууму») бюджетні кошти на газифікацію Новософронівки. Прощавайте, вугільні дим і пил. Не скажеш, що у сільського голови Дмитра Майдебури, даруйте за каламбур, зовсім припинився головний біль: де послуги, там і боржники... Але то вже, безумовно, проблеми зовсім іншого характеру.

— Гроші ці — як дар небесний, — каже Дмитро Олексійович. — І один з найперших пунктів — переведення школи на газове опалення. Тут специфіка: маємо головний корпус і он там, на горі, —будинок, де навчаються першокласники-шестилітки. Точніше, вже (сподіваюся, поки що) не навчаються... Холодно! Маємо газ, змонтували котельню, є труби, а діти в головному корпусі один в одного на голові сидять. Завдяки... заступнику директора школи! На перший погляд, це здається неймовірним, а ми вже кілька місяців з цією особою воюємо...

Розмовляли ми в пік опалювального сезону. Нині літо, сонечко, трава зеленіє... Та не треба хвилюватися за актуальність матеріалу: віз там, де був. І дай Боже зрушити його з такими справами.

...Поки шестиліток не «рекрутували» в народну освіту, новософронівська школа якось вміщувала своїх вихованців. Правда, з іншим — ніяк. Майстерні немає, швейні машинки поставити нема де... Тут правління місцевого колгоспу (нині —ЗАТ «Нива») надало в розпорядження освітян будинок, що перебував на балансі господарства (та й нині перебуває — ось у чому суть). Саме до послуг особливого «контингенту» — малюкам треба і вчитися окремо, і поспати, й іграшками побавитись... Діло житейське. Тут же, в нежитловому приміщенні, можна майстерню обладнати. Ідеально зробити на газовому опаленні. До ідеалу, скажемо, далеко, але й це... в ідеалі. Котельню зробили (і дуже вчасно — санепідемстанція закрила вугільну кочегарку через високу загазованість). Лишилося провести з десяток метрів труб теплокомунікацій — через приміщення, в якому мешкає Світлана Василівна Гніда, заступник директора... та сама «особа». Через її непоступливість вирує село — батьки і вчителі, через її амбіції страждають діти, яких ганяють з класу в клас. Навчально-виховна робота зривається з вини заступника директора з... навчально-виховної роботи?

Зрозуміло, Світлана Василівна протилежної думки.

Хочеш лиха — зроби добро?

Це що, знову абсурд виходить: у дійсності не так, як насправді? Про Світлану Василівну колеги в обласному центрі найкращої думки. Вона тут колись працювала в молодших класах. До роботи — з душею: походи, ігри, цікаві заходи... І з житлом нормально — квартира є. Потім щось там сталося. Дочки терміново віїхали, одна — в Крим, друга — в Новоодеський район, до неї, здавши квартиру в Миколаєві, вирушила й мати. Сьогодні вже й не віриться, але спочатку Світлана Гніда з усіма порозумілася в Новософронівці. Що знайшла спільну мову з колегами — це одне. Не щороку в село приїздить педагог з великим досвідом та ще й з міської школи. Мало того, нова молода директорка Лариса Володимирівна Нацевич побачила в ній професійну опору — і стала Світлана Володимирівна заступником директора. Так воно, мабуть, було б і далі, якби... Чесне слово, якби йшлося про якусь внутрішкільну, внутріколективну колізію, певно, не мало б сенсу братися за «непедагогічну поему». І проведений у село газ, що символізує настання нової ери, — не причина, а лише один з чинників новософронівського конфлікту.

Сьогодні можна почути: навіщо тодішній голова колгоспу Василь Михайлович Брагинець так зробив? Як? Уявіть, приходить до вас літня жінка, заступник директора школи, з плачем: «Дочка з дому вигнала, ніде жити...» Якщо ви просто людина, то спочатку витягнете потопельника з води, а потім, можливо, згадаєте, якою мовою він кричав «рятуйте». Ось так і Василь Михайлович: замість «моралі» («Що ж це ви, чужих дітей виховуєте, а свою не змогли...»), замість копання в юридично-процедурних нюансах (будинок — колгоспний, а є ж правління...) розв'язав проблему і одночасно зав'язав її в міцний вузол:

— Там є прибудова до будинку — нежитлове приміщення, живіть, поки щось знайдете...

А якби знав, що з того вийде, що зробив би? Ось і виведи звідси «мораль».

Все збіглося. Зійшлося. Тут — газ у селі, а тут —санепідемстанція закриває кочегарку в будинку для першокласників (до речі, кочегаром був онук Гнідої). Не біда —зробимо газову котельню... Правда, умовою розробки проекту голова сільради поставив вимогу: «Виселіть Гніду!» З'ясовується, не просто амбіція... Можливі два варіанти проекту. Перший — провести труби в приміщення для малюків поза — умовно сказати —житлом Світлани Василівни («Цей котел «через повітря» не так грітиме»). Другий —через «квартиру» (житло — для біженця!) заступника директора школи, попід стіною. На день роботи — чотири дірки в стінах. Гніда, кажуть, із самого початку відкинула другий варіант: «Поки тут живу — нізащо! Інакше я тут — ніхто!» Амбіція? Тоді, може, і не говорили б ми сьогодні про це... Але щиро: у солідному віці далеко не всі педагоги мають міцні нерви. І те, що Світлана Василівна не пустила до хати директорку школи, голову сільради і голову правління за бажання можна списати на цю обставину. Але... Не йдуть з пам'яті її слова, сказані холодно, навіть жорстко:

— Ну... і діти теж.

Це після довгого монологу скривдженої, зацькованої громадою людини — на зауваження, що страждають насамперед діти.

...«Для кореспондента», хоч приїзд і не афішували, у сільській раді зібралося чимало людей. Обурених, доведених до відчаю — не буде перебільшенням.

— Гніда (ось так, про педагога — без зайвої шанобливості. — **А. Р.**), поки газифікували школу, весь час вставляла палиці в колеса, — стверджує голова ради школи Ірина Брагинець.

— Коли —через неї! — першокласників повернули до головного корпусу (бо холодно ж!), почалося щоденне переселення, дітей постійно кудись переводять. Мій син у другому класі. Класного керівника послали на курси, а їх почали виганяти, бо треба десь прилаштувати шестиліток.

Олена Сердюк, Оксана Коломийцева, Тетяна Цаволик, інші батьки дали колективне інтерв'ю, змалювавши вельми «колоритну» ситуацію.

— Мій син півтора місяця вчився... в їдальні, на жирних столах. Запитую: «Чому на урок праці нічого не береш?» — «А ми в чужому класі будемо — бояться, щоб клеєм парти не замастили».

— Директорка Лариса Володимирівна Нацевич написала розпорядження: третьому класу звільнити приміщення на два—три дні. Вийшло — на кілька тижнів. Ми заборонили дітям виходити з кабінету. Вони почали виганяти перший і другий класи, їхні батьки обурюються...

— Сьогодні мій хлопчик у першому класі, завтра дочка піде... І знову діти страждатимуть?

Учителі — те саме, тільки зі свого боку. Дорослі стають грудьми, аби не пустити «чужих» дітей, вчителька плаче, злякані школярі плентаються за нею... Шестилітки — як зайвий стілець: щоб його поставити, треба щось прибрати — з криком і плачем. «Плаваючий» розклад: коли інші на перерві, два класи —на уроці, дзвінки лунають серед уроків. Заняття затягуються на півтори-дві години, а до школи ходять діти з Кам'янки і Зарічного, точніше, їздять автобусом. Ва-ві-лон! І всім цим розкладом завідує, безумовно, Світлана Василівна Гніда, це її обов'язок...

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

«Ну... і діти теж»

Нам, журналістам, сказали: «Вона вас до хати не впустить». Нічого подібного. Побачили ми і убогий побут Світлани Гнідої, поспілкувалися. Не тільки з нею, а й з дочкою Ларисою — приїхала з Криму. Син Ларисі, до речі, вчиться у першому класі, правда, вдома — хворіє. Що ж виходить? Несправедливість виходить. Без іронії (яка вже тут іронія?!) — за словами Гнідої і Лариси Грязнової.

Світлана Василівна:

— Не знаю, що я кому зле зробила, а стільки натерпілася! Постійно погрожують... Я ж не проти цих труб, нехай зовні прокладають. І котельня спочатку мала бути в іншому місці. Стільки моїх грошей вкладено у це «нежитлове приміщення». Брагинець сказав: живіть, скільки хочете. Хто ж тоді про документи думав — я на старість без даху над головою лишилася!

І жодного слова про «вавілон», хоч як на те спрямовували...

— Вам же пропонують гуртожиток — дві кімнати, світло, газ...

— Гуртожиток... Там жодного клаптика землі, немає двору! Невже я за 42 роки роботи не заслужила? Отут ми вже ближче до суті. Газ, труби, опалення — це один бік медалі. Коли Лариса приїхала до матері, завелися тут кури, а на обійсті свиней різали... І поруч, за стіною, першокласники («Діти по крові ходили», — скаржилися батьки). А біля туалету —собаку прив'язали...

Лариса Грязнова:

— А як вчителі раніше при школах жили? Птицю тримали... Мені заплатили не грошима, а поросятами, разів зо два на городі забивали. Я цей город окультурила. Через їхню кочегарку в нас всі гриби пропали — ми їх тут вирощували, два тижні не спали...

Це — квінтесенція, розмова, ясна річ, була значно довшою. Як і з учителями, з батьками... І з головою правління акціонерного товариства «Нива» Олегом Вікторовичем Борботом. Йому, хоч як це парадоксально, належить ключова роль у розв'язанні конфлікту.

— Ми ж її не виселяємо, а могли б: приміщення нежитлове, документів на нього вона не має. Прошу: дайте тільки прокласти труби! Якщо прокласти зовні — той котел не обігріє, до того ж переробляти проект — великі гроші. Ми подали до суду на виселення. Будинок — власність ЗАТ «Нива». Світлана Василівна нехтує повістки... Будемо судитися.

Ще нюанс. Громада не погодиться відібрати кошти на «воздушку»: у школі й так бракує стільців, скла, потрібна фарба на ремонт...

... Ми йдемо вірним шляхом, але... не під тим кутом. Усі тут (крім, звісно, дітей) розуміють: газ, труби, амбіції —це поверхня, видимий шар. Навіть якщо, наприклад, Світлана Василівна погодиться на прокладання тих клятих труб, проблему це не вирішить. Бо Гнідій потрібен увесь будинок — для дітей, для внуків. І вона могла його мати! Був тут тимчасово керівником господарства один чоловік, який майже погодився на продаж. Не встигли... І не важливо для Світлани Василівни, де там штовхатимуть тих «першачків», скільки ганятимуть по класах «чужих» дітей... Ще згадалося: «Ну... і діти теж». Кажуть, деякі вихованці Гнідої стали керівниками підприємств у Миколаєві. Вірю. Але чи повториться історія? Де через сльози (не тільки власні), де через кам'яну стійкість, але до мети, до кінця. Світлана Василівна — хороша мама, добра бабуся. І діти, особливо Лариса, іншою її бути не дадуть. Гуртожиток? Без городу —гори вона, та школа... Це не кожному дано, тож не будемо про обов'язок і професію.

Навіть з теплом у «першокласному» будинку Гніда для школи —проблема. По-перше, сусідство вже дало досвід (хто знає, чи не заплатять знову поросятами). І потім, школі, крім тих прибудов, не знайти місця для тієї самої майстерні, складу... Найшла коса... І хто її розведе з каменем?

З позиції «рекомендацій»

З директоркою школи Ларисою Володимирівною Нацевич ми розмовляли у... Новій Одесі. Вона була тут на курсах. Як зовсім недавно —керівник другого класу, учнів якого в цей час виганяли з кабінетів. Усе правильно, там, у селі, — лише конфлікт, а тут —курси, семінар тощо, тобто один із показників, знижувати який нікому не дозволять. Якісний показник цього навчального року — то майбутнє, а питають про сьогоднішнє.

Утім, щодо роз'яснення майбутнього директорка і сама потребує допомоги, не в її силах змінити ситуацію. Тут — суто сільський конфлікт, в якому людей часто стримують ті чи ті особисті чинники.

Завідувачка відділу освіти Світлана Миколаївна Козбур (вона, до речі, відає й кадровими питаннями) теж не прояснила перспективи. Якийсь період конфлікту вона була у відпустці, а потім... усе зосередилося на впертості С. Гнідої.

Голова райдержадміністрації Надія Олександрівна ГАЛУНЕЦЬ висловилася чіткіше:

— Виселяти вчительку серед зими ми просто не мали права. Але так далі тривати не може. Мешкає там Гніда незаконно, їй пропонують інше житло. Який вихід із ситуації? Акціонерне товариство «Нива» через суд має вирішити проблему, а Світлана Василівна повинна виконати рішення суду.

Повинна, звичайно. І як тут не згадати розповідь учителів про те, що в держадміністрації, у райвно їх звинуватили у спробі «звести з колегою особисті рахунки»...

Начальник управління освіти і науки облдержадміністрації Володимир Тихонович ЗАХАРЧЕНКО поглянув на конфлікт з відповідної висоти:

— Мені відома ситуація, це — ненормальне становище. Ми можемо тільки рекомендувати...

Що саме, з'ясується, мабуть, пізніше.

...Абсурд. Яка з нього мораль? Тим паче, про які подібні речі могло йтися у напружений передвиборний період. Але вибори пройшли. Завершується навчальний рік — з наслідками, про які не нам судити.

А що робити, спитаєте? Не в моїй компетенції, але відповім. По-перше, не обмежуватися «рекомендаціями». По-друге, конфлікт заслуговує на те, щоб бути на рівні стурбованості не тільки новософронівських властей. Даруйте, як казав російський президент, далі вже самі... Якщо вже дуже відверто... Ніхто не гарантує, що в тій ситуації у когось не витримають нерви. Думаю, коли в тій школі через переохолодження у двох дівчаток виявили мастопатію, батькам допоміг стриманий характер. Обстановка там напружена, не треба гратися з вогнем... А що в душах дітей, «футбольних м'ячиків», що вони винесуть з тієї «війни» — то окрема тема. Нарешті... може, варто на курсах моделювати, «грати» в подібні ситуації? І тоді не так билися б ми в пошуках «моралі»...

Анатолій РОМАНЮК.
Миколаївська область.

«Мій син півтора місяця вчився... в їдальні, на жирних столах»

Довгий шлях до глобальної безпеки

Минулих вихідних Україну відвідали директор Інституту національних стратегічних досліджень США Стівен Фланаган та старший науковий співробітник цього інституту Юджин Рамер. Візиту таких високопосадовців Київ зобов'язаний своїм славнозвісним заявам про намір вступити до НАТО. Так, зокрема, Стівен Фланаган обережно заявив, що такий намір, звичайно, схвальний, однак НАТО — «це не соціальний клуб, а альянс безпеки, де кожен бере на себе зобов'язання захищати один одного». Тому, щоб ввійти до НАТО, Україна має пройти ще довгий шлях, і не слід фокусувати увагу на термінах.

Під цим «довгим шляхом» мають на увазі і військову реформу, і політичні та економічні перетворення, і розвиток громадянського суспільства. Недаремно пан Фланаган підтвердив, що для Північноатлантичного альянсу стратегічно важливо, щоб у всіх його членів були спільні цінності, бо лише тоді можна приймати рішення. Водночас він зауважив, що у світі боротьби з міжнародним тероризмом потрібно, щоб структури безпеки набували глобального характеру. Тобто включали якнайбільше членів.

Під час зустрічі з американськими науковцями українські аналітики висловили свої, часто досить різкі, зауваження з приводу відомої заяви РНБОУ. Так, представник Атлантичної ради Вадим Гречанінов сказав, що цю заяву Україна прийняла з метою, «аби не запізнитися за Росією». Адже рівень готовності нашої держави до вступу до НАТО, особливо в галузі економіки та громадського контролю, залишається досить низький.

Тетяна ПАСОВА.

До Росії за закордонним паспортом

Росія та Україна, як очікується, вже до кінця поточного року запровадять новий порядок взаємних поїздок громадян двох країн — тільки за закордонними паспортами. **Як повідомляє «Інтерфакс»**, консульські служби МЗС РФ та України вже ведуть відповідні консультації.

Нині громадяни РФ можуть в'їжджати до України, маючи при собі внутрішній російський паспорт. На сьогодні з усіх держав Співдружності такі привілеї мають лише Росія і Білорусь, в яких з Україною укладено відповідні двосторонні угоди. Для громадян інших держав СНД наявність закордонного паспорту при в'їзді в Україну обов'язкова з 1 січня 2002 року.

П'яний бунт чи провокація спецслужб?

Фото АП.

У той час, як президент Володимир Путін мирно розмовляв у Петербурзі з Леонідом Кучмою про долю газотранспортної системи, у самому центрі Москви, біля стін Кремля, відбулося справжнє Мамаєве побоїще.

У заворушеннях брали участь близько восьми тисяч до смерті п'яних футбольних фанатів. Унаслідок бійок, сутичок з міліцією загинуло дві особи і близько 150 госпіталізовано. Спалено й понівечено 62 автомобілі, розбито вікна та вітрини сотень магазинів і установ, зокрема, вікна та двері в будинках Державної Думи, знаменитої «Луб'янки», Будинку спілок, готелів «Метрополь» і «Національ».

Московська міліція на місці «колективного перегляду» футбольного матчу Росія—Японія, на Манежній площі, підозрілим чином була відсутня. За дві години до початку матчу до екрана величезного монітора, встановленого напроти готелю «Москва», неможливо було підійти. Серед бритоголових шанувальників футболу тверезих практично не було. Пиво, горілка лилися річкою і продавалися у скляних пляшках у всіх магазинах і торгових наметах на вулицях, прилеглих до Красної площі. До початку матчу центр Москви перетворився на величезний громадський туалет і бридкий смітник.

Початок побоїщу поклав гол, забитий у ворота росіян, а до середини другого тайму футбол уже нікого не цікавив. Розпочалася справжня вакханалія, із застосуванням не лише кулаків, а й шматків арматури, бейсбольних биток, «коктейлів Молотова» (пляшок із запалювальною сумішшю). Вперше в центрі російської столиці міліція стріляла в повітря в надії зупинити безпорядки.

Проте страшний і безпощадний російський бунт! Іномарки і вітчизняні автомобілі перекидали й підпалювали, рекламні щити, дорожні знаки безжалісно знищували, у хід пішли ножі. На 18-ту годину інформаційні агентства передали, що вбито (зарізано) міліціонера та молодого хлопця.

На вечір центр Москви очистили від розбитого скла та спалених машин. Усю ніч у ресторанах, банках і великих магазинах склили вікна. Очікується, що в уряді Москви та міліції розпочнеться «розбір недільних польотів». По гарячих слідах запропоновано більше не показувати футбол на вулицях, покарати когось із міліцейських чинів. А перед цим погромом у Москві було ще кілька екстремістських проявів: вибух на Київському шосе, внаслідок якого дівчина, котра намагалася висмикнути із землі антисемітське гасло, втратила зір. Загибель іншої жінки після того, як вона ввімкнула знайдений на вулиці мобільний телефон, а також виявлені на кладовищі неподалік аеропорту Внуково некеровані ракети, якими, на думку силовиків, можна збити літака.

З точки зору психологічних теорій Фрейда та Юма, масові заворушення в Москві були передбачувані — «колективне безсвідоме», «масова сублімація», «агресивний натовп». Не тільки професіоналу, а й наївному дилетантові було заздалегідь зрозуміло, що готується жахлива провокація. Підтвердження тому — чудова бойова екіпіровка так званих футбольних уболівальників. Але дивним чином футбольна сваволя не де-небудь, а в центрі російської столиці, збіглася з проштовхуванням владою закону «Про екстремізм» у Державній Думі. На думку московських аналітиків, російські спецслужби невіддільно акцією скінхедів і футбольних уболівальників у такий спосіб просто «піарили» закон.

Інакше кажучи, лобісти закону кров'ю і спаленими машинами на Тверській переконували російського обивателя і парламентаріїв, що без надзвичайних повноважень і надвеликих бюджетних грошей для спецслужб і силових структур порядку в країні не буде.

Проте російські комуністи, «яблочники» і правозахисні організації переконані, що закон «Про екстремізм» напередодні парламентських і президентських виборів спрямовано передусім проти них. Опозиція нагадала про вибухи будинків у Москві та Волгодонську, які начебто організувала влада. Сьогодні Державна Дума, за словами її спікера Геннадія Селезньова, проведе спеціальні слухання про недільні події і заслухає на пленарному засіданні міністра внутрішніх справ Бориса Гризлова.

Віктор ТИМОШЕНКО.
Москва.

Скандальні вибори

Навіть маючи в руках підсумки попередніх виборів до органів місцевого самоврядування, які відбулися другого червня, більшість грузинських журналістів не поспішають робити якісь висновки. І передвиборна кампанія, і сам процес голосування, і всі наступні події можна охарактеризувати лише одним словом — скандал!

Центральна виборча комісія зі свого боку підливає масла у вогонь. Ще п'ятого червня, звинувачена у фальсифікації виборів, ЦВК вирішила перерахувати голоси... Але через кілька днів переглянула це рішення і залишила чинними попередні результати... Ці рухи ЦВК нікого не здивували, бо були логічним продовженням погано організованих виборів. А рівень фальсифікацій був такий високий, що переможців можна визначити хіба що жеребкуванням, а не підрахунком голосів: будь-яка цифра викликає сумнів. Так, дані ЦВК, що у виборах законодавчого органу влади (Сакребуло) столиці Грузії взяли участь 46 відсотків виборців, просто викликають гомеричний сміх. Цю цифру можна розцінювати лише як данину традиції. Як результат, до Сакребуло Тбілісі пройшли сім політичних партій і передвиборних блоків. За бортом міського самоврядування опинилися досить впливові політичні організації, зокрема й соціалісти.

У регіонах більшість вакансій посіли «Нові праві». Щоправда, у деяких з них вибори довелося проводити знову — дев'ятого червня. Так, у місті Руставі другого червня вибори зірвалися з тієї причини, що тридцятеро озброєних осіб напали на мікроавтобус, в якому перевозили виборчі бюлетені. У місті Зугдіді через порушення, яких припустилися під час виборів, у відставку подали заступник уповноваженого президента в регіоні Самегрело—Земо Сванеті Георгій Берулава та віце-мер Зугдіді Паата Данелія. Там озброєна група лідера «Союзу патріотів» Бадрі Зарандія «вчинила тиск на виборчі комісії». Окрім неї, кажуть, у «розбірки» втягнулися і два партизанські загони, переважно укомплектовані вимушено переміщеними особами із Абхазії. До того ж, прихильники кандидатів активно громили виборчі дільниці. З виборами пов'язують і звіряче вбивство начальника Служби державної охорони Зугдідського району Джемала Нармания, закатованого чотирма озброєними злочинцями в ніч на минулу п'ятницю. У місті Хашурі вибори також не відбулися — бюлетені туди було доставлено з великим запізненням.

Яких ще викрутасів слід очікувати від грузинської політичної еліти — важко сказати. Так, глава аджарської автономії Аслан Абашидзе взагалі відмовився проводити місцеві вибори в один день з усією Грузією — в Аджарії вони відбудуться через тиждень.

Тамаз ЛОМСАДЗЕ.
Тбілісі.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

Заява — перший крок до угоди щодо газу

(Початок на 1-й стор.).

У Санкт-Петербурзі президенти традиційно підтвердили обопільне прагнення двох країн до розширення торгово-економічної взаємодії у всіх сферах, зокрема енергетичній, покликаній сприяти економічному зростанню, прискоренню інтеграції в європейський та світовий економічний простір і підвищенню добробуту народів обох країн. При цьому Путін і Кучма висловили задоволення успішним розвитком двостороннього співробітництва. І це попри те, що посли двох країн уже не раз звертали увагу на рівень товарообороту, що цього року загрозливо знижується щомісяця...

Після зустрічі журналісти запитували про наміри Росії будувати газопровід у Західну Європу в обхід України. Нагадаю, в Москві, зокрема в Газпромі, вже давно вирахували невигідність цього проекту для Росії... Тим часом зі старої «образи» струсили пилюку, і віце-прем'єр РФ Віктор Христенко з гордістю сказав: «Термін «обхідний» ми цілком вилучили з ужитку, і прошу вас, журналістів, також це зробити». Перший віце-прем'єр України Олег Дубина пішов далі свого російського колеги і приурочив зняття з порядку денного питання про «обхідний газопровід» до підписання президентами заяви про стратегічне співробітництво в газовій сфері. На думку Дубини, майбутня угода позитивно позначиться на газовій співпраці, зокрема, на підвищенні надійності української газотранспортної системи, що у свою чергу стане «гарантією Європі в тому, що газ справді надходитиме в тому обсязі, що є».

Яна СТАДІЛЬНА.

■ *Київ*

Зустріч міністрів

Учора міністр закордонних справ України Анатолій Зленко зустрівся з міністром розвитку Греції Апостолосом Тсохатзопулосом. Співрозмовники обговорили низку ключових питань двостороннього співробітництва, а також шляхи активізації взаємодії в рамках регіональних організацій. Український міністр наголосив, що Київ зацікавлений в активнішій участі представників грецького бізнесу в приватизаційних процесах в нашій державі, спільному виходi українських та грецьких підприємств на ринки третіх держав.

■ *Рамалла*

Журналісти під дулом автоматів

Перше засідання оновленого кабінету міністрів палестинської автономії відкладено через операцію, яку проводять ізраїльські військові в Рамаллі. Ізраїльтяни захопили офіс агентства Reuters. Солдати оточили приміщення, дозволили забрати обладнання з офісу, однак журналістів на робочі місця не пустили.

■ *Кабул*

З технічних причин

Як повідомив представник афганського міністерства закордонних справ, початок роботи Лойї Джирги — Народних зборів Афганістану, які мають обрати новий уряд, відкладено до вівторка з технічних причин.

■ *Париж*

Ширак може зробити дубль

За результатами першого туру виборів до Національних зборів Франції лідирує партія діючого президента країни Жака Ширака — «Об'єднання на підтримку республіки». Вона набрала понад 43 відсотки голосів. Якщо така тенденція збережеться і в другому турі (він відбудеться наступної неділі), то голісти отримають більшість у парламенті, а з нею й право формувати уряд. Це стане черговою перемогою Ширака, якого нещодавно було переобрано на другий президентський термін. Це також стане і кінцем поділу влади у Франції, яка під час першого терміну Ширака мала правого президента, але лівий уряд.

Фото АП.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

ГАВРОШ... НЕ ПРИЙШОВ

(Початок на 1-й стор.).

Досі в Севастополі нічого такого не було. І, як показав фестиваль, мабуть, ніколи вже й не буде, бо в умінні зводити живу й кмітливу ідею до нудної та нікому не потрібної зобов'язалівки з нами не зрівнятися. Замість колоритних, але все-таки звичних для ока пересічного громадянина бродяжок того дня на площі Нахімова зібралися чистенькі, гарно вдягнені дітки, які в ліпшому разі були вихованцями інтернатів, у гіршому — шкільних таборів. Поруч із ними — власники розряджених пуделів і мастифу аж ніяк не сирітських на вигляд, які за програмою також мали брати участь у фестивалі.

Про причини, чому так і не вдалося врядигоди нічого зробити для справді обділених і голодних дітей вулиць, організатори «Гаврошу» казали неохоче. За словами голови благодійного фонду допомоги творчому становленню особистості «Дар» Олега Кавковського, у відповідь на його прохання надати фестивалю підтримку в управлінні справами сім'ї та молоді йому м'яко радили замінити намічений контингент фестивалю сиротами і дітьми з малозабезпечених родин. Як з'ясувалося, місто готове визнати неблагополуччя лише підзвітних управлінню дітей, бо безпритульності як соціального явища в Севастополі офіційно немає. А коли немає проблеми, то звідки взятися тим самим гаврошам, для яких, власне, й призначався фестиваль? «Щоразу проводжу цей захід як востаннє, — зізнався Олег. — Ми чекали на спонсорські надходження на рахунок нашого фонду, але там як було п'ять гривень, так і залишилося, хоча ймовірний бюджет мав би становити 13 тисяч. Немає в нашому місті меценатства — громадські організації Донецька, Кривого Рогу легко збирають потрібні суми для розв'язання соціальних проблем, бо знаходять небайдужих, а у нас найбільше, що випросиш — це двадцятку, і то з труднощами».

Єдиною людиною, яка відгукнулася на прохання Кавковського виділити кошти на подарунки учасникам фестивалю, була голова благодійного фонду «Милосердя й діти» Тетяна Жунько. Завдяки їй було придбано три фотоапарати. До речі, очолювана Тетяною Петрівною організація уже рік щодня годує тих, кому тарілка гарячої каші життєво потрібна і хто поїде за нею через усе місто. Польова їдальня на п'ятому кілометрі здобула серед безпритульних та інших дітей, що потребують допомоги, репутацію безпечного й надійного місця, де не забирає міліція і за будь-якої погоди не буває збоїв.

Надія ЄРОХІНА.
Фото Сергія СВЄТЛИЦЬКОГО.

ІЗ ПОШТИ

Вище голову, браконьєре!

ДУМКИ ВГОЛОС

Ще порівняно недавно Крим був справжнім раєм для лісових звірів. 15 років тому поголів'я оленя благородного сягало такої чисельності, що всерйоз обговорювалося питання про шкоду, якої він завдавав підросту бука, і навіть про необхідність зниження кількості тварин. Кримських оленів десятками відловлювали і розселяли потім в інших областях України. Наприкінці 80-х років тисячами відловлювали зайців-русаків й експортували до Італії.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Природні умови Криму (дуже м'яка зима, відсутність хижаків) — найсприятливіші для відтворення мисливської фауни в усій Україні. Але тепер на межі виживання перебуває народ, і це відбилося на природі. Екологічну нішу, що її зазвичай займає вовк, зайняв значно ненаситніший і винахідливіший хижак — людина.

Не можна сказати, що в Україні не піклуються про впорядкування природокористування та охорону тваринного світу. Прийнято закони «Про мисливське господарство та полювання», «Про тваринний світ». Здавалося б, законодавча база створює всі умови для боротьби з браконьєрством. Однак...

За неповні дев'ять років існування державного мисливського господарства «Бахчисарайське» працівниками держлісохорони (а це 13 єгерів, начальник дільниці, головний мисливствознавець та директор) складено більш як 250 протоколів про порушення правил полювання, вилучено 50 одиниць вогнепальної зброї. За матеріалами, наданими працівниками, було порушено кримінальні справи.

У принципі, порушник, якого впіймали, має зазнати покарання, передбачене законом. Але, як засвідчує життя, не тільки браконьєрам, а часом навіть і суддям закон не писаний.

Склав, приміром, я, у присутності двох свідків, у вересні 2001 року протокол про порушення правил полювання громадянином Л. Порушник у письмовому поясненні зазначив, що і рушницю, і рюкзак з речами, набоями і нарізною вставкою знайшов, гуляючи лісом. Суддя постановив: «... дослідивши надані матеріали справи, вислухавши Л., доходжу висновку про недоведеність вини Л. у порушенні правил полювання, бо не описано об'єктивний бік правопорушення, відсутні докази полювання в заборонених місцях. Керуючись ст. 284 КАП України, постановив: провадження у справі щодо Л. припинити».

Та які ще потрібні докази? Може, показання десятка свідків, котрі бачили, як Л. до світання вийшов із хати з уже згаданою рушницею? Було б непогано. Але закон такої вимоги не встановлює. Відповідно до одного з основних принципів судочинства, закріплених у ст. 129 Конституції України, суддя мав би вислухати на судовому засіданні і свідків правопорушення. Однак їх туди не запросили. Сказав браконьєр, що він не винний, отже, так тому й бути.

Таке «заохочення» браконьєрства безкарністю неприпустиме. Тому державне мисливське господарство оскаржило, на нашу думку, незаконну постанову в Апеляційному суді АР Крим. У відповіді від 24.01.2002 р. читаємо: «Вашу заяву про скасування постанов судді Бахчисарайського місцевого суду... залишено без задоволення. В адміністративних справах справді відсутні докази винності осіб, яких притягали до відповідальності...».

Таке враження, що на території Автономної Республіки Крим чинний автономний закон «Про полювання...» для окремих категорій громадян і посадових осіб.

Вище голову, браконьєре! Сміливо ходи кримськими лісами! А якщо раптом на твоєму шляху встане якийсь ненормальний єгер, то твої «права людини» захистить суд. Свідоцтво тому чергове подання «Про усунення порушень КАП України», в якому міститься вимога притягти до відповідальності посадових осіб ДМГ «Бахчисарайське» за «неякісне складання протоколів про адміністративні правопорушення», у зв'язку з чим «провадження у справах про адміністративні правопорушення судом припинилось».

От і маєш! Браконьєра — не чіпай! А єгеря, який виявив правопорушення і «заварив кашу», — покарати! Щоб іншим не кортіло.

С. РЕШЕТЬКО,
головний мисливствознавець державного мисливського господарства «Бахчисарайське».
Бахчисарай,
Крим.

Дачне свавілля

ПРОБЛЕМА В КОНВЕРТІ

Дачники — це переважно люди пенсійного віку, ветерани праці, інваліди, які своєю працею перетворили неродючі землі, що заросли бур'яном, на квітучі сади. Усе це було нелегко — потребувало матеріальних витрат, докладення великої фізичної праці.

Освоєння ділянок розпочалося, коли ми були значно молодші, ніж тепер. У той час нам велику допомогу надавала міська влада.

Було збудовано дороги, монтували лінії електропередач, прокладали трубопроводи.

Влада змінилася, підприємства ліквідовано. Ми постарішали і стали нікому не потрібні.

На дачах з'явилися «господарі». Це переважно молоді, міцні та здорові хлопці, які займаються справжнісіньким пограбуванням — виламують двері, вікна, забирають із будинків усе, що плавиться: ложки, виделки, каструлі. Висмикують опори огорожі, забирають ємності для води. Всього й не перелічити. Діють вони зухвало, використовують газорізку. Усе це коїться на наших очах, але ми проти цих «хвацьких» молодиків безсилі. Вони вільно роз'їжджають територією дач на автомобілях, мотоциклах з колясками, переобладнаних для перевезення довгих предметів — труб, рейок тощо. На транспортних засобах відсутні номери. Під час дозрівання врожаю наші ділянки грабують — викопують цибулю, часник, картоплю, моркву, обносять фруктові дерева.

Ми зверталися по допомогу до міської влади, працівників правоохоронних органів, однак, крім обіцянок розібратися, нічого від них не домоглися.

Ще одна проблема — забезпечення автотранспортом. Хоча автобуси курсують відповідно до графіка, умови, в яких ми їздимо, незадовільні. Важко інвалідові або пенсіонерові стояти під час поїздки на одній нозі — другу поставити просто нема куди в битком набитому автобусі.

Ми не вимагаємо від можновладців чогось особливого, ми просимо допомогти нам порати своє господарство, котре якось мірою допомагає вижити в такий важкий час, і захистити нас від сваволі злодіїв.

Мал. Вікторії КОЗЛОВОЇ.

Пропонуємо при міській мерії створити раду голів садово-городніх товариств, що регулювала б їх діяльність.

На визначених масивах організувати опорні пункти з попередження крадіжок, де перебували б працівники правоохоронних органів, які мають право на затримку підозрілих осіб, встановлення особи затриманого, огляд відповідно до законодавства.

У період інтенсивної роботи організувати влітку функціонування пункту з надання медичної допомоги.

Свавілля, що чиниться на дачах, призвело до того, що чимало власників покинули свої ділянки напризволяще. Вони заросли бур'янами, створюється пожеженебезпечна ситуація. Кількість таких ділянок щороку зростає.

В'ячеслав ПОГРЕБЦОВ,
голова садово-городнього товариства «Стахановець».
Стаханов
Луганської області.

НАПИШУ ВАМ І Я

Чорнобильська гривня від японських школярів

Минуло вже понад 16 років після аварії на ЧАЕС, а проблеми ліквідації наслідків досі не розв'язано. На допомогу з-за кордону сподіватися не варто. Там погралися в гуманізм і забули. Тож ми мусимо самі долати своє горе.

У серпні 1989 року журналісти Житомирщини створили благодійний фонд «Заложники Чернобыля» (тоді він мав назву «Фонд переселення»). Ми також звернулися із закликом допомогти у переселенні багатодітних сімей з радіаційно забруднених територій області. Небайдужі люди допомогли: було зібрано 480 тисяч рублів, придбано вісім будинків і переселено дев'ять багатодітних сімей. Далі почали допомагати ліками, вітамінами, путівками в санаторії, харчуванням для немовлят. Сума допомоги сьогодні становить більш як 15 млн. гривень.

У далекій Японії, яка першою постраждала від атомного лиха, на острові Хонсю є префектура Сідзуокі, а в ній — католицька школа «Сейбі». Вихованці школи щодня отримують кишенькові гроші на сніданок. Половину з них вони відкладають, щоб придбати харчування для немовлят у Житомирській області. Виходить, що японські діти можуть дати символічну чорнобильську гривню, а ми своїм дітям — ні.

Знаємо, що читачі «Голосу України» завжди раді допомогти. Реквізити фонду такі:

Благодійний фонд «Заложники Чернобыля», р/р 26001000385001 в ЖФ АТ «Укрінбанк» м. Житомира, МФО 311584, код ЗКПО 25983096 з позначкою «благодійний внесок».

Допомогу буде використано для створення онкогематологічного центру обласної дитячої лікарні, на допомогу Народницькій лікарні.

Рада благодійного фонду «Заложники Чернобыля».
Житомир.

Заросла пам'ять бур'янами

До війни я не чув, щоб в Гадячі люди ділилися на євреїв, росіян, українців. Мова була одна — українська. Від першого до четвертого в одному класі зі мною вчилися Сіма Рутенберг і Нюся Сегал. З Нюсею ми мешкали на одній вулиці.

Діти є діти, але ніхто не ображав одне одного за національною ознакою.

Почалася війна. Ті, хто міг, евакуювалися. Фашисти окупували місто.

Невдовзі в місті стали ходити люди з білою пов'язкою і шестикутною зіркою на рукаві лівої руки. Казали, що це — євреї.

Пішли чутки, що всіх євреїв збираються кудись вивозити. Шостого чи сьомого листопада 1941 року о восьмій ранку на майдан стали сходитися дорослі люди з дітьми, в руках — валізи та вузли. Поруч стояли вантажні машини, а навкруги — німці з собаками. Речі складали на машини, а людей збирали окремо і повезли Роменським шляхом за місто, в Гончарські Ярки. Там роздягали догола, гнали до урвища і розстрілювали.

Після війни почали повертатись евакуйовані, але серед них не було Сіми Рутенберг і Нюсі Сегал.

Колись в Гадяцькому районі була велика єврейська громада. Обміліли річки Грунь та Псьол, розтанула громада. Величава будівля — синагога до цього часу використовується не за призначенням.

А за місцем розстрілу євреїв та людей інших національностей не доглядають, воно покинуте, немає ні стежинки, ні доріжечки. Ні під'їхати, ні підійти, самі хащі...

Володимир КРИВОРУЧКО.
Полтава.

Пенсійна математика — наука цікава

Із більш як 53 років безперервного трудового стажу чверть століття я пропрацював у системі Академії наук СРСР на науково-дослідній роботі. На час виходу на пенсію 1986 року мій середній заробіток становив 306 рублів 63 копійки. У червні 2002 року, згідно із Законом України «Про наукову та науково-технічну діяльність», я подав заяву до соцзабезу про нарахування мені пенсії наукового працівника. Цілий рік клопотався, добував різні довідки. І в результаті одержав пенсію у розмірі 85% від середнього заробітку, а саме 194 гривні 88 копійок. З'ясовується, заробіток у 306 карбованців 1986 року соцзабез прирівняв до 229 гривень!

Пояснень зазначеного розрахунку соцзабез не навів. Але ж 1986 року долар коштував менше за рубль, тоді як у 2001 році більш як п'ять гривень.

У вашій газеті в листопаді минулого року було опубліковано листа В. Житникова «Протизаконна підміна курсу грошових одиниць». Також не одноразово «ГУ» порушував питання про антиконституційний характер таких розрахунків. Та реакції владних структур і переконливого пояснення цим фактам так і не було.

Леонід ФІЛІПЕНКО,
пенсіонер, учасник бойових дій Великої Вітчизняної війни.
Київ.

Польоти під підлогами

ЗА ЛИСТОМ ЧИТАЧІВ

«Скільки років до яких редакцій не зверталася, а перший і вперше кореспондент приїхав лише з «Голосу України». Так висловилася під час нашої зустрічі у Борисполі одна з авторок листа-відчаю до редакції Валентина КУЗЬМЕНКО.

Треба було довбати підлоги

Це потрібно було зробити, щоб переконатися, хто правий: мешканці будинку чи керівники житлового ремонтно-експлуатаційного управління Бориспільського міськвиконкому.

Річ у тім, що в цій «хрущовці», яку здали в експлуатацію ще у 1961 році, немає підвального приміщення. Підлога у квартирах першого поверху — цементна стяжка, накрита ДСП і лінолеумом. Водопровідні труби лежать під підлогою. І коли вони то там то там лопаються, що трапляється нерідко, довбають таку підлогу й лагодять. Це вже, коли водичка у квартирі з'являється. А коли вона протікає потихеньку вниз, тоді її ніхто не помічає. Однак про те, що такі приховані струмочки підмочують фундамент, свідчать тріщини на стінах будинку й вогкі плями в деяких квартирах. А ще — ями, провали підлоги у кількох квартирах.

Мешканці квартир першого поверху письмово й усно стверджують: труби давно поіржавіли, перетворилися на решето. Це показували жеківцям. Проте в офіційних письмових відповідях на колективні звернення мешканців будинку в різні інстанції вони твердять своє. Як, приміром, і цього разу: «...місцями у квартирах №№ 1, 2 підлога прогнулася, провалів підлоги не виявлено. Труби водопроводу влаштовані в залізобетонних лотках під підлогою і закриті залізобетонними плитами, оцинковані, протікання не виявлено».

Кому вірити? Виходить, аби переконатися, треба було роздовбати підлогу в одній з квартир, щоб побачити: під нею труби-решето чи цілі, оцинковані. Звичайно, жоден з господарів не погодився на таку перевірку-експеримент. Однаке не вірити всім, хто підписав листа до редакції, також не можу. А в день мого приїзду до Борисполя водички якраз ніде не помітно було.

Шедеври бюрократизму

Можна і повірити такому поясненню фахівців житлового управління, якби не ось цей їхній заклад квартиронаймачам: «У квартирах першого поверху місцями в нижній частині стін незначна сирість у зв'язку із затіканням будинку з усіх сторін кронами 40-річних дерев, які садили мешканці будинку при заселенні».

Мал. Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

Отже, хоч незначна, але сирість є. А я бачив у кількох квартирах значну. Далі. Усі ми знаємо, як дерева затримують дощові води. Але у Борисполі, мабуть, інколи такі шпарять дощаки, що вода з крон якимось чином потрапляє на стіни і вони наскрізь промокають. Яким непередбачливим було бажання молодих авіаторів. Не треба було їм займатися благоустроєм і прикрашати своє помешкання. Може, не знали б вони нині клопоту.

Не стану більше розгадувати процес таємничого «затікання будинку кронами дерев». Додам: це витяг з відповіді житлового управління від 14 серпня минулого року міському голові Олександрові Придатку і в копії — мешканці 33-ї квартири цього будинку В. Кондрашовій.

Є у цій відповіді ще один шедеврик, який звертає на себе увагу. «27 липня (торік. — **Я. Г.**) були зібрані збори мешканців будинку № 13 і роз'яснено, що в будинку проводився ремонт під'їздів в 2000 році, будинок і його конструкції постійно обстежуються майстрами і перебуває в задовільному технічному стані. Ремонт штукатурки цоколя буде проведено в найближчий час».

Цей фрагментик з чергової відписочки немовби промовляє: бачите, які невдячні мешканці. Не помітили ремонту під'їздів і не помічають постійного обстеження майстрами будинку, який від цього знаходиться у задовільному стані. А чому обсипалася штукатурка на цоколі, хай це не обходить їх. Не захотіла триматися, і годі.

Цікаво, що аналогічна відповідь за підписом уже міського голови пішла до обласної держадміністрації. Там і цього разу ніхто не піддав її сумніву. Не приїхав, не перевірив. Формалістична система відписок живе і діє.

До речі, нагадаю, процитована відповідь датована 14 серпня минулого року. А четвертого серпня мешканець 39-ї квартири Петруня поскаржився: на підлозі його квартири з'явилася вода. Ремонтники приїхали лише восьмого числа. Розбили підлогу і вода вдарила фонтаном.

Ось, мабуть, чому в кількох квартирах, кутки стін чорні, а меблі вкриті зеленим мохом.

■ ■ ■

...через постійне замокання фундаменту, зростаючі тріщини на стінах будинок може нараз стати для них великим кладовищем...

■

«Ми приречені загинути під уламками...»

Будинок № 13 на центральній вулиці Київський шлях, колись Леніна, один з кількох, який спорудили давно ось у такий спосіб для перших працівників повітряних воріт нашої країни, і не лише у Європу. Прискорені темпи і здешевлення будівництва житла у ті роки нині відлунює тяжкими наслідками. Перші пілоти і технічний склад провідного аеропорту небезпідставно занепокоєні: через постійне замокання фундаменту, зростаючі тріщини на стінах будинок може нараз стати для них великим кладовищем...

То який вихід? Тільки не в ремонті штукатурки цоколя, який усе-таки провели, і не у звинуваченні дерев... Мешканці будинку вбачають його і не в багаторічних байдужих відписках жеківців та міської влади. Потрібно відселяти мешканців квартир першого поверху, переконані вони, переробляти всю систему водопостачання. А також систему опалення.

Тобто будинок потребує капітального ремонту. Аби він відповідав технічним нормативам і в ньому могли спокійно доживати свій вік колишні авіатори, а не перебували у постійній тривозі, що у квартирі ось-ось з'явиться вода...

Зрозуміло, для цього потрібні кошти й чималі. Де їх взяти — не нова головоломка для знову обраного міського голови Олександра Придатка і всього очолюваного ним міськвиконкому. Але вона не може довго бути старою.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Київська область.

«Спасибі, мамочко!»

ЖИТТЄВІ ПЕРЕХРЕСТЯ

Мама привела Оленку в гімнастичний зал, коли доньці ледь виповнилося п'ять років. Старша, дванадцятирічна Наталя, вже була справжньою гімнасткою. Вдома вона «вишколювала» молодшу сестричку. Валентина сама дуже любила спорт. Легкою атлетикою займалася зі шкільної лави. Тож дуже хотіла, щоб її доньки виросли здоровими, сильними, красивими. Щоб будь-які життєві труднощі не зламали їх, мов вітер тоненьку берізку.

Валентина вже в молодості відчула, що таке удари долі. У 26 вона стала вдовою. Наталочці минуло чотири роки, коли трагічно загинув її тато. Не встигла загоїтися ця рана — померла мама... Через чотири роки самотності зустріла Сергія. Здавалося б, після народження Оленки, яку дуже чекали, перед подружжям відкриється щасливе майбутнє. Однак доля знову відвернулася від Валентини. Не витримав житейських випробувань Сергій, виїхав за кордон. Залишилася Валя знову одна, з двома маленькими дітьми. Невдовзі поховала батька, старого фронтовика. Дід Семен обожнював своїх онучок. Оленку водив «на гімнастику».

Після закінчення школи Наталя пішла працювати. Незадовго до цього довелося розлучитися зі спортом. Її улюблений тренер виїхала з Черкас. А Оленка, маленьке, тендітне дівча, марила гімнастикою. Її не приваблювали ні дівчачі посиденьки, ні дискотеки, ні розваги. Щоденні тренування, відпрацювання нових, дедалі складніших елементів на брусах, «шліфування» опорного стрибка, вільні вправи — то була її стихія. Її стежина, котру вона обрала раз і назавжди.

У дванадцять років Оленка стала однією з кращих юних гімнасток України. Її запросили тренуватися на головній базі українських гімнастів у Кончі-Заспі. Не лише працелюбна, цілеспрямована вдача дівчинки викликала повагу у тренерів та членів команди. Її скромність, відкритість, готовність будь-якої хвилини прийти на допомогу товаришеві не залишали байдужим нікого. Через два роки Оленку зарахували до збірної України зі спортивної гімнастики. Ще через рік ім'я Олени Кваші з'явилося на шпальтах не лише вітчизняних, а й зарубіжних видань. У 2000-му вона виборола срібну медаль на чемпіонаті Європи. Наступного року на Іграх доброї волі — бронзову і стала майстром спорту міжнародного класу.

Нинішньої весни на чемпіонаті Європи у Греції 17-літня Олена Кваша піднесла справжній сюрприз. Уперше після тріумфу в 1996 році Лілії Підкопаєвої вона завоювала Україні «золото»! У вільних вправах була неперевершеною. Обійшла знаменитих і впевнених у своїй перемозі суперниць з Росії та Білорусі. Для організаторів змагань такий перебіг подій був настільки несподіваний, що коли чемпіонка піднялася на найвищу сходинку п'єдесталу, вони не знайшли у фонотеці Державного гімну України! Добре, що Олена привезла у своїй валізі український синьо-жовтий прапор. Він і розцвів під склепінням Палацу спорту. А лунав на її честь... гімн Нідерландів. «Що ж, — жартували в команді, — тепер доведеться тобі, чемпіонко, возити з собою ще й аудіозапис нашого гімну...»

■ ■ ■

Нинішньої весни на чемпіонаті Європи у Греції 17-літня «художниця» Олена Кваша завоювала Україні «золото»!

■

— Коли я побачила по телевізору Оленку із золотою і бронзовою медалями (вона завоювала ще й третє місце в багатоборстві), не могла вже заснути до ранку, — поділилася пережитим Валентина Семенівна. — Перед очима, немов у калейдоскопі, пропливли всі дванадцять років тяжкої, безперервної Оленчиної праці. Я бачила її зовсім маленькою, коли вона старанно і наполегливо повторювала вправи вслід за тренером Надією Петрівною Корякіною. Пригадувала, як падала, плакала й знову підходила до снаряда і вперто продовжувала його підкорювати. Згадала перші перемоги і поразки. А найбільше — травми. Недарма кажуть: в дитини болить пальчик, а в матері — душа. Я не знаходила собі місця, коли бачила, як Оленка, стрибаючи на милицях, продовжувала тренуватися... Тричі її нога була в гіпсі, і щоразу вона ні на день не припиняла тренування. Оленчині сила волі, зібраність, дисципліна допомагають і мені не «розкисати», тримати себе у формі. Адже вона дуже відчуває мене, мій настрій, мій стан. І я не повинна її ні на мить засмучувати. Попереду в нас — чемпіонат світу, Олімпійські ігри. Мрії її життя...

...Того «золотого» вечора, коли на п'єдестал пошани піднялася граціозна українська гімнастка, в одній із квартир Лондона також довго не гасло світло. Її господар Сергій Кваша не міг відірвати погляду від телеекрана... Не міг повірити, що усміхнена, щаслива чемпіонка Європи з вільних вправ — його донька!.. Білява, блакитноока, його маленька Оленочка, так схожа на нього...

В Європі швидко можна знайти потрібну людину. Батько одразу ж після завершення репортажу з Греції зателефонував до готелю і привітав доньку з перемогою. Вона подякувала. І, радісно-схвильована, знову попросила телефоністку якнайшвидше зв'язати її з Україною, з Черкасами. «Мамо, мамочко, — линув у ніч дзвінкий голос. — Спасибі тобі, моя найкраща на світі! Я щаслива! Гімнастика — це моє життя!..».

У Черкасах вже світало.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Фото автора.

На знімку: чемпіонка Європи Олена Кваша з мамою Валентиною Семенівною після зустрічі-привітання в облдержадміністрації.

Добре, що Олена привезла у своїй валізі український синьо-жовтий прапор. Він і розцвів під склепінням Палацу спорту

ОГОЛОШЕННЯ

ЗАО «Старт Крок»

уведомляет, что общее собрание акционеров состоится 26 июля 2002 г. в 11.00 по адресу: г. Симферополь, ул. Л. Чайкиной, 1, оф. 202

Повестка дня:

1. Отчет генерального директора по результатам хозяйственной деятельности за 2001 г.
2. Отчет главного бухгалтера о финансовой деятельности.
3. О реорганизации ЗАО «Старт Крок»

Телефон (0652) 268-528.
Телефакс (0652) 22-33-29.

Господарським судом м. Києва (м. Київ, вул. Б. Хмельницького,44-В), за заявою ДПІ у Дарницькому районі м. Києва, було порушено провадження у справі про банкрутство:

№ 15-33-6, ТОВ «Яшма» (м. Київ, вул. Кошиця,11) код 23534276, р/р 260091255 у 4-й КФ АППБ «Аваль».

Ліквідатором призначено Шніта Петра Олександровича, ліцензія № 249795 від 19.10.01 р. (м. Київ, вул. О. Кошиця, 3, тел.572-60-75).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

КП «Сквирська швейна фабрика»

м. Сквира Київської області, ідентифікаційний номер 00309393 згідно рішення загальних зборів співвласників від 28.05.2002 року об'являє про свою ліквідацію. Претензії приймаються в двохмісячний термін з дня публікації.

Аукціон

В процедурі санації ВАТ «Білоцерківський комбінат «Будіндустрія» проводиться аукціон з продажу слідуючих об'єктів нерухомості (будівлі):

Лот	Об'єкти нерухомості (будівлі)	Площа будівельна кв. м.	Початкова вартість грн.	Орієнтовна площа земельної ділянки
№ 1	Склад готової продукції	1125,4 кв. м.	131 268,0 грн.	2113 кв. м.
№ 2	Склад арматурной сталі	2075,8 кв. м.	172 174,8 грн.	2600 кв. м.
№ 3	Приміщення транспортного цеху	918,8 кв. м. в т. ч. підвал 355 кв. м.	154 907,0 грн.	
№ 4	1. Столярний цех з сушильною камерою	250,00 кв. м.	89 604.0 грн.	730 кв. м.
	2. Будівля пилорами	159.9 кв. м. в т.ч. підвал 43.5 кв. м.		
	3. Обладнная (верстати деревообробні — 9 одиниць)			
№ 5	Цех нейтралізації	399,5 кв. м.	30 000,0 грн.	4320 кв. м.
№ 6	Головний корпус цеху мінвати	3452,6 кв. м.	402 509.0 грн.	4500 кв. м.
№ 7	Цех перліту	1291,9 кв. м.	267 888 грн.	3 000 кв. м.

Об'єкти знаходяться за адресою: м. Біла Церква, пров. Будівельників, 1.

Реєстраційний внесок — 17 грн., застава для участі в аукціоні 10 % від початкової вартості — вносяться на п/р 26003309330315 у Білоцерківської філії АКБ «Укрсоцбанку» МФО 321046, код ЄДРПОУ товариства 01349503.

Кінцевий термін прийняття заяв за 3 дня до дати проведення аукціону. Ознайомитися з об'єктами можна через організаторів аукціону — керуючого санацією з 10 до 16 години. Аукціон відбудеться 14 липня 2002 р. об 11 годині за адресою: м. Біла Церква, пров. Будівельників, 1.

Довідки за тел. 8-263-4-12-32, 8-044-205-45-66.

Господарський суд Херсонської області (вул. Горького, 18, м. Херсон, 73000) ухвалою від 11.02.2002 р. порушив справу № 6/12-Б про банкрутство відкритого акціонерного товариства «АТП—16561» (код 03119196, вул. Паризької Комуни, 17, м. Нова Каховка, Херсонська область, р/р 26004738 Новокаховська філія АППБ «Аваль», МФО 352598). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Молоша Олега Івановича (ліцензія № АА 047667 від 25.07.2001 р.).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом одного місяця з дня публікації оголошення.

Господарський суд Кіровоградської області (25022, м. Кіровоград, вул. Луначарського,29) постановою від 19 квітня 2002 року (справа № 10/56) визнав банкрутом колективне сільськогосподарське підприємство ім. Щорса (Кіровоградська область, Долинський район, село Марфівка) і розпочав ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Воловика В. П. (ліцензія Мінекономіки № 047969, 25012, м. Кіровоград, а/с № 28, тел.(0522) 22-54-73).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема,157) порушив справу № 33/69Б від 29.04.02 р. про банкрутство ТОВ Торговий дім «Слов'янка» (84630, м. Горлівка, вул. Хлібозаводська,1а, рахунок 26009301500911 у МФ АКБ «Національний кредит» м. Горлівка, МФО 335797, ЄДРПОУ 30500119).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Спіцина Є. М., ліцензія № 249933 від 19.10.01 р. (84646, м. Горлівка, пр. Перемоги,72/84).

Претензії кредиторів приймаються протягом одного місяця від дня опублікування оголошення.

ПП «Лагода»

(ід. код 31482693), зареєстроване Голосіївською РДА м. Києва за № 01420 від 05.12.2001 р., повідомляє про свою ліквідацію. Претензії кредиторів приймаються за адресою: 01033, м. Київ, вул. Саксаганського,52А.

Господарський суд Харківської обл. (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8-й під.) постановою від 22.05.2002 р. по справі № Б-2465/2-24 визнав банкрутом та розпочав ліквідаційну процедуру щодо сільськогосподарського виробничого кооперативу "Чернігівський", ЄДРПОУ 30758309, (Харківська обл., Лозівський р-н, с. Чернігівське, р/р 26004286 в АППБ "Аваль", м. Лозова, МФО 350396).

Ліквідатор Вінник А. І. (ліц. № 250085 від 30.11.2001 р.).

Господарський суд Харківської обл. (61022, м. Харків, Держпром, 8-й під.) постановою від 10.05.2002 р. по справі № Б-2028/2-24 визнав банкрутом та розпочав ліквідаційну процедуру щодо приватного орендного сільськогосподарського підприємства ім. Ілліча, ЄДРПОУ 30758288, (Харківська обл., Лозівський р-н, с. Яковлівка, р/р 26001148 в АППБ „Аваль" в м. Лозова, МФО 350396).

Ліквідатор Вінник А. І. (ліц. № 250085 від 30.11.2001 р.).

ДІАМАНТБАНК

Правління Акціонерного банку "Діамант" повідомляє, що Загальні збори акціонерів банку

відбудуться "29" липня 2002 року о 10-00 за адресою: 04070, місто Київ, Контрактова площа, 10А

Реєстрація учасників зборів відбуватиметься "29" липня 2002 року з 9-30 за вищевказаною адресою.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Звіт Правління за результатами роботи Банку протягом I півріччя 2002 року та його затвердження.
2. Обрання Голови Спостережної Ради "Діамантбанку".

Громадська організація
«Енергія майбутнього століття»

повідомляє про припинення своєї діяльності. Ідентифікаційний номер 24579536.

Господарський суд Харківської обл. (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8-й під.) постановою від 16.05.2002 р. по справі № Б-1791/2-25 визнав банкрутом та розпочав ліквідаційну процедуру щодо сільськогосподарського виробничого кооперативу "Прапор миру", ЄДРПОУ 30758382, (Харківська обл., Лозівський р-н, с. Смирнівка, п/р 26001278774001 в КБ Приватбанк в м. Лозова, МФО 351533).

Ліквідатор Вінник А. І. (ліц. № 250085 від 30.11.2001 р.).

Господарський суд Харківської обл. (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8-й під.) ухвалою від 31.05.2002 р. по справі № Б-6429/2-25 визнав банкрутом ТОВ ВКФ "ПБЖ-1", ЄДРПОУ 5191082, (м. Харків, пр. Героїв Сталінграду, 103а, п/р 26007301173 в ХОУ "Ощадбанк", МФО 351823).

Розпорядник майна арбітражний керуючий Костенко О. Г. (ліц. № 00014769 від 18.05.2001 р.).

Заяви кредиторів і санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації.

ЗАТ "МТ Консалтінг"

повідомляє про проведення позачергових загальних зборів акціонерів, що відбудуться 4 липня 2002 року о 10:00 за адресою: м.Київ, бул. Академіка Вернадського, 34/1.

Порядок денний:

1. Про розподіл прибутку ЗАТ "МТ Консалтінг", отриманого у 2001 р.
2. Про визначення порядку розподілу прибутку за результатами господарської діяльності підприємства у 2002 р.
3. Про звільнення діючого генерального директора підприємства із займаної посади.
4. Про призначення нового генерального директора ЗАТ "МТ Консалтінг".
5. Про надання повноважень новому генеральному директору.

Акціонерам необхідно мати документ, що посвідчує особу, представникам акціонерів, крім того, - довіреність, оформлену згідно з чинним законодавством.

Дирекція ЗАТ "МТ Консалтінг"

ПП «Інфотехсервіс»,

код ЄДРПОУ 31568712, зареєстроване в ДПІ Печерського району, оголошує ліквідацію підприємства.

ПП «Інфотехсервіс» претензії приймає протягом 3-х місяців з дня публікації оголошення.

Господарський суд Одеської області Постановою від 26.10.2001 р. визнав банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру у справі про банкрутство колективного акціонерного товариства «Рибозавод» (Бєдгородський канал, буд. 2, м. Вілково, Одеська обл., 68355, код ЄДРПОУ 05775125).

Ліквідатором призначено Шармонова В. О. (ліцензія АА № 249881 від 22.10.2001), тел.: (050) 316-29-67.

Господарський суд Одеської області Постановою від 10.01.2002 р. визнав банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру у справі про банкрутство закритого сільськогосподарського акціонерного товариства «Зоря» (вул. Кірова,35, смт. Любашовка, Одеська обл., 66500, код ЄДРПОУ 03767334).

Ліквідатором призначено Шармонова В. О. (ліцензія АА № 249881 від 22.10.2001), тел.: (050) 316-29-67.

ЗАТ Страхова компанія «РАРИТЕТ»

запрошує акціонерів на чергові збори, які відбудуться 26 липня 2002 року о 15-00 годині за адресою: м. Київ, вул. Велика Житомирська, 15. Реєстрація учасників зборів з 12-00 до 14-00 години в день та за місцем проведення зборів на підставі документів, що посвідчують особу та повноваження.

Порядок денний:

1. Звіт Голови Правління про результати фінансово-господарської діяльності ЗАТ СК «Раритет» за 2001 рік.
2. Звіт ревізійної комісії про результати фінансово-господарської діяльності ЗАТ СК «Раритет» за 2001 рік.
3. Затвердження результатів діяльності ЗАТ СК «Раритет» за 2001 рік, порядок розподілу прибутку (покриття збитків).
4. Про внесення змін до Установчих документів ЗАТ СК «Раритет» у новій редакції.
5. Про затвердження внутрішніх нормативних документів ЗАТ СК «Раритет» .

Довідки за тел.: (044) 212-3443, 212-4357,229-3461.

Правління ВАТ «КАРПАТНАФТОМАШ»

повторно повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 3 липня 2002 року об 11.00 за адресою: м. Івано-Франківськ, вул. Чорновола,103

Порядок денний:

1. Про інвестиційний проект та перспективи розвитку ВАТ «КАрпатнафтомаш».
2. Про збільшення статутного фонду ВАТ «Карпатнафтомаш».

Реєстрація акціонерів та їх представників з 10.00 до 10.45 год.

Для участі у зборах необхідно мати при собі: акціонерам паспорт або документ, що посвідчує особу; представникам акціонерів та юридичним особам —паспорт та довіреність, оформлена згідно з діючим законодавством.

Тел. для довідок: 8(03472) 2-41-27. 2-00-75.

Відповідно до ст.40 Закону України «Про господарські товариства» повідомляємо наступне:

1. Метою випуску є залучення додаткових грошових вкладів та обладнання необхідного для виготовлення нафтопромислової продукції.
2. Зміни до Статуту Товариства пов'язані зі зміною статутного фонду: п.5.1. Статуту викласти в наступній редакції — статутний фонд Товариства становить 1 600 892,5 грн.

п.5.2. Статуту викласти в наступній редакції —статутний фонд Товариства поділений на 6 403 570 шт. простих іменних акцій документарної форми випуску номінальною вартістю 0,25 грн. кожна.

3. Планується випустити 4 000 000 штук простих іменних акцій загальною номінальною вартістю 1 000 000, 00 грн.
4. Номінальна вартість однієї акції — 0,25 грн.
5. Усі акціонери ВАТ мають рівне переважне право на придбання акцій, що випускаються додатково, у кількості, пропорційній їх частці у статутному фонді на дату прийняття рішення про емісію акцій. Це право реалізується в період першого етапу відкритої підписки.
6. Підписку планується провести у два етапи. Орієнтовний термін проведення першого етапу підписки з 12.08.2002 р. по 16.08.2002 р., термін проведення другого етапу підписки з 17.08.2002 р. по 22.08.2002 р.
7. У зв'язку з збільшенням статутого фонду, права акціонерів не змінюються, збитки не передбачаються.

Господарський суд Львівської області ухвалою від 07.02.2002 року № 7/40-21/13 порушив справу про банкрутство ТзОВ «Семеліна» (юридична адреса: Львівська обл., Городоцький р-н, с. Повітно, ЗКПО 22346288, р/р 260090110248980, МФО 325923 у ЛФ КБ «Фінанси і кредит»).

Відкрита процедура розпорядження майном боржника.

Розпорядником майна призначений Невеличук Костянтин Васильович (ліцензія № 249643 від 12.11.2001 р., м. Львів, вул. С. Петлюри,29/53. Тел./факс (0322) 97-15-30).

Претензії приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

До уваги акціонерів!

Правління ВАТ «Бердичівський хлібозавод» повідомляє про перенесення дати проведення позачергових загальних зборів акціонерів, які відбудуться 30 липня 2002 року об 11.00 за адресою: 13300, м. Бердичів, Житомирської області, вул. Червона,4 (ВАТ «Бердичівський хлібозавод» актовий зал). Реєстрація акціонерів о 10.00.

Порядок денний загальних зборів залишається незмінним.

Довідки за телефонами: (8-04143) 2-22-40 та 2-02-19.

Правління ВАТ «Бердичівський хлібозавод».

Господарським судом м. Києва порушено справу № 24/288-б про банкрутство ЗАТ Фірма «Стройкомплекс» (юр. адреса: м. Київ, вул. Драйзера,1, р/р 2600430130367 в Залізничному від. Промінвестбанку, МФО 322153, код 24576526, пошт. адреса: 03143, м. Київ-143, а/с № 6). Розпорядником майна призначено Білодід Галину Миколаївну, тел. 266-78-39.

Заяви кредиторів та можливих санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Постановлением Хозяйственного суда Запорожской области от 27 мая 2002 года ООО «Агро-нафта» признано банкротом (дело № 5/5/115), открыта ликвидационная процедура.

Ликвидатором назначен Левчишен И. Н. Реквизиты ООО «Агронафта» 69600, г. Запорожье, ул. Нахимова, 1-а, Р/с 260088358801 в АБ «Металлург» г. Запорожье, МФО 313582, код 31346229.

Самоврядування — спосіб існування влади

Сьогодні фактично місцеве самоврядування є тільки на нижчому рівні: селище, село, місто. Обговорення практики виконання законів України «Про місцеві державні адміністрації» та «Про місцеве самоврядування в Україні» на науково-практичному семінарі, проведеному в рамках програми «Демократизація та реформування місцевого самоврядування та державного управління» за сприяння міжнародного фонду «Відродження», показало, що ці закони не забезпечують ефективного розвитку самоврядування в Україні, суперечать один одному, створюючи колізії під час застосування правових норм на практиці, а відтак загрожують існуванню демократичної влади в Україні.

У центрі уваги учасників семінару були проблеми організації влади на місцях, зокрема, питання співвідношення повноважень органів місцевого самоврядування та органів місцевої державної виконавчої влади, формування місцевих бюджетів, реалізації Європейської хартії місцевого самоврядування.

У своїх виступах голова Спілки лідерів місцевих та регіональних влад України В'ячеслав Негода, голова Товариства науковців у сприянні муніципальній реформі Віктор Кравченко, голова Фонду сприяння місцевому самоврядуванню України Микола Пухтинський підкреслювали, що історія розвитку самоврядування в Україні є історією боротьби за свої права. Україна була першою державою серед держав колишнього Радянського Союзу, яка прийняла Закон про місцеве самоврядування. За кілька років система самоврядування в Україні пройшла декілька етапів законодавчого регулювання. При цьому кожен раз становище самоврядування погіршувалося.

Законодавче регулювання самоврядування не дає можливості чітко розмежувати сфери компетенції та повноважень органів місцевого самоврядування та виконавчої влади, що неминуче призводить до конкуренції компетенцій органів різного територіального рівня та різних видів публічної влади. Конституційну модель місцевого самоврядування, згідно з якою первинним суб'єктом місцевого самоврядування є територіальна громада в Законі «Про місцеве самоврядування в Україні», відтворено не повністю, оскільки місцеві державні адміністрації підзвітні і підконтрольні обласним та районним радам лише в частині делегованих їм повноважень.

Тому подальше вдосконалення законодавства, вважають учасники семінару, повинно відбуватися на науково обгрунтованих методах дослідження практики виконання законів про місцеве самоврядування, інструментарію соціологічних досліджень, різних форм залучення працівників органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та муніципальної громадськості.

Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Спорт, який для когось стане професією

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Кілька днів у Вишневому, на спортивному комплексі Управління державної пожежної охорони ГУ МВС України в Київській області, тривали регіональні змагання з пожежно-прикладного спорту.

У різноманітних видах змагалися як представники воєнізованої пожежної охорони, професіональних та сільських пожежних команд, так і юні вогнеборці. Причому заповзятістю вони не поступалися старшим товаришам.

А до цього представники 26 команд виборювали право на виступ серед таких само дружин юних пожежних на районних змаганнях. І хоча олімпійський принцип і тут був задіяний, проте змагання є змагання. І вони мають показати найсильнішого. Цього разу ним виявилася команда Києво-Святошинського району. Друге й третє місця посіли відповідно юні вогнеборці з Білої Церкви та Переяслава-Хмельницького. Їм вручили медалі, дипломи та цінні подарунки.

За словами начальника УДПО ГУ МВС України в Київській області генерал-майора внутрішньої служби Василя Мельника **(на знімку другий ліворуч)**, дружинам юних пожежних надають всебічну допомогу. І в цьому тісно співпрацюють з управлінням освіти Київської облдержадміністрації. Можливо, не всі юнаки оберуть професію вогнеборця. Проте досвід та неабияка фізична підготовка, набуті в дружинах, знадобляться у житті.

Спортсмени, які показали найкращі результати, у складі збірної Київщини виборюватимуть нагороди на всеукраїнських змаганнях.

Богдан ДОВНИЧ.

У веселці чотири кольори

У Житомирі відбувся десятий фестиваль польської культури «Веселка Полісся», в емблемі якого поєдналися синьо-жовтий та біло-червоний кольори. 32 колективи, які виступили на сцені обласної філармонії, засвідчили, що в Україні створено умови для розквіту всіх національностей. «Поліські соколи», «Кольорові пташки», інші аматорські колективи вже добре знані і в Польщі, їх не раз відзначали за високу майстерність. Гран-прі білостоцького фестивалю «Мальви» була удостоєна Олена Матвієнко.

Серед учасників «Веселки Полісся» не тільки етнічні поляки, а й представники інших національностей. Найстаршому виконавцю 80 років, наймолодшому тільки чотири.

Олексій КАВУН.

Житомир.

(Початок на 3-й стор.).

Корея—Японія: хроніка подій

Чемпіонат світу-2002. Перший етап.

Група В. Тегу. ПАР—Словенія. 1:0. Номвете, 4.

У словенців не знайшлося гравця, який замінив би Златко Заховича, котрого витурили з команди за бійку з тренером Сречко Катанцем. Африканці блискучої гри не продемонстрували. Але бажаного результату добилися.

Іспанія — 6 очок, ПАР — 4, Парагвай — 1, Словенія — 0.

Група G. Касіма. Італія—Хорватія. 1:2. Вієрі, 55 — Оліч, 73, Рапаїч, 76

Коли італієць Крістіан Вієрі відкрив рахунок, мало хто вірив, що хорвати навіть досягнуть нічиєї. Але наставник збірної Хорватії Мирко Йожич, тонко відчувши ситуацію, випустив на поле 23-річного форварда клубу «Загреб» Івицю Олича, який красиво завершив атаку. Цей успіх подарував надію. Зрештою, досвідчений Мілан Рапаїч поставив переможний знак оклику. Мадонна була на боці хорватів.

Сендай. Мексика—Еквадор. 2:1. Боргетті, 28, Торрадо, 57 — Дельгадо, 5.

Мексика — 6 очок, Італія і Хорватія — по 3, Еквадор — 0. У завершальному турі (13 червня) мексиканці зіграють з італійцями, а хорвати — з еквадорцями. Ситуація дуже напружена.

Група С. Согвіпхо. Бразилія—Китай. 0:4. Роберто Карлос, 15, Рівалдо, 32, Рональдінью, 45, з пенальті, Роналдо, 55.

Щастя, що є бразильці. Це гарантія, що житиме висока техніка, віртуозний дриблінг, яскраві фінти. Іншими словами, романтичний футбол, про який, приміром, давно вже забули, помінявши його на гру здебільшого жорстку, атлетичну, не обтяжену творчістю і винахідливістю.

Інчхон. Коста-Ріка—Туреччина. 1:1. Паркес, 86 — Емре Белозоглу, 56.

Бразилія — 6 очок, Коста-Ріка — 4, Туреччина — 1, Китай — 0. Турки опинилися у найскладнішому становищі.

Група Н. Іокогама. Японія—Росія. 1:0. Інамото, 51.

Пригадуєте, як у березні в товариському матчі в Осаці японцям поступилася збірна України з таким само рахунком — 0:1. Тоді на голови наших гравців і Леоніда Буряка обрушився шквал критики. І заяви наставника нашої збірної про силу і гарну виучку суперника викликали здебільшого іронічні посмішки.

А японці, вже на чемпіонаті світу, знай собі, грають потихеньку і результатів добиваються потрібних. Принаймні, в матчі з росіянами футболісти Японії, мали вигляд краще підготовлених функціонально, продемонстрували вищі швидкості, вміння пресингувати, різноманітнішу тактику.

Ця поразка російських футболістів, на жаль, мала трагічне продовження. У центрі Москви відбулися масові заворушення. Близько сотні людей поранено, двоє загинули.

Оїта. Туніс—Бельгія. 1:1. Бузаен, 17 — Вільмотс, 13.

Група D. Тегу. Корея—США. 1:1. Ан Чжун Хван, 78 — Матіс, 24.

***

Товариський матч. Андорра—Вірменія. 0:2. На цьому матчі, як ми вже повідомляли, був присутній тренер збірної України Леонід Буряк. «Цей перегляд дав мені багато інформації», — сказав він після повернення кореспондентові «Голосу України».

Льюїс залишається на троні

Бокс. Мемфіс (США). Поєдинок за два чемпіонські пояси за версіями WBC і IBF, підготовка до якого тримала у великому напруженні мільйони прихильників боксу на планеті, відбувся. Володар титулів Леннок Льюїс з Великої Британії переміг господаря рингу, славнозвісного Майка Тайсона. Скандальний американець цього разу нічого путнього не показав, діяв прямолінійно, помітно поступаючись суперникові за всіма компонентами. Зрештою, у восьмому раунді Тайсон після потужних ударів Льюїса опинився на підлозі. Нокаут! Із заявами про кінець ери легендарного Майка дехто не забарився. Нехай, поживемо — побачимо.

Фото Вадима ЛІСНОГО (Укрінформ).

На знімку: заслужений майстер спорту, бронзова призерка Олімпійських ігор з велотреку луганчанка Ірина Янович, яка виграла третій етап Кубка світу, що відбувся у Москві.

Лише результати

Теніс. Відкритий чемпіонат Франції. Фінали. Жінки. Серена Уїльямс (США)—Венус Уїльямс (США). 7:5, 6:3. Чоловіки. Альберто Коста (Іспанія)—Хуан Карлос Ферреро (Іспанія). 6:1, 6:0, 4:6, 6:3.

Хокей. Кубок Стенлі. Фінал. «Детройт» — «Кароліна». 3:1. «Кароліна» — «Детройт». 2:3. Рахунок серії — 2:1 на користь детройтців.

Добірку підготував Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Світлана ПИСАРЕНКО.

Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311104. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій